ნორვეგია მიესალმება ძვირფას სტუმარს

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 45-ე წელი. № 151 (12967) | სამშაბათი, 30 ივნისი, 1964 წ. | ფასი 2 კაპ.

მეგობრობის ვიზიტი წარმატებით გრძელდება

ოსლო. 29 ივნისს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი ეწვია ნორვეგიის პრემიერ-მინისტრს ე. გერჰარდსენს.

სურათზე: ნ. ს. ხრუშჩოვი და ე. გერჰარდსენი ვიზიტის დროს.

ფოტო აპ-საკადესისა. (მიღებულია საქადესის ფოტოტელეგრაფით).

ნ. ს. ხრუშჩოვი ნორვეგიაში

△ ნ. ს. ხრუშჩოვი ნორვეგიაში ჩავიდა. △ გულითადი საუბარი ნორვეგიის მთავრობის შენობაში. △ ნ. ს. ხრუშჩოვი ეწვია ნორვეგიის პარლამენტის თავმჯდომარეს. △ გვირგვინებით შეიმკო მამაც პატრიოტთა საფლავები. △ მეფე ულაფ V საუზმე გამართა ძვირფასი სტუმრების პატივსაცემად.

ოსლო, 29 ივნისი. (საკადესის სპეც. კორ.). ნორვეგიის დედაქალაქის ყველა სახელმწიფო შენობაზე, ოსლოს ნავსადგურის ყველა ხომალდზე ფრიალებს ალმები. ეს ალმები აღმართულია საბჭოთა მთავრობის მეთაურის ნ. ს. ხრუშჩოვის პატივსაცემად, რომელიც ოფიციალურ ვიზიტად ჩამოვიდა ნორვეგიაში.

საზეიმოდ მორთულა პატივდების ნავმისადგომი, ნავსადგურში აღმართულია ნორვეგიისა და საბჭოთა კავშირის ალმების ფლაგშტოკები. აქ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს ნ. ს. ხრუშჩოვსა და მის თანმხლებ პირებთან შესახვედრად ჩამოვიდნენ ნორვეგიის პრემიერ-მინისტრი ეინარ გერჰარდსენი მეუღლითურთ, საგარეო საქმეთა მინისტრი ჰალვარდ ლანგე და მთავრობის სხვა წევრები, სტორტინგის დეპუტატები, ქალაქ ოსლოს ბურგომისტრი ბ. ბული, დიპლომატიური კორპუსი, საბჭოთა კოლონიის წევრები, მრავალი ჟურნალისტი, ფოტოკორესპონდენტი, კინოოპერატორი.

ნორვეგიის ტერიტორიული წყლების საზღვართან თბომავალ „ბაშკირეთს", რომელზეც ნ. ს. ხრუშჩოვი მოგზაურობს სკანდინავიის ქვეყნებში, შეხვდნენ ნორვეგიის სამხედრო-საზღვო ძალების საესკადრო ნაღმოსნები „ბერგენი" და „სტავანგერი". საესკადრო ნაღმოსნების ესკორტმა თბომავალი მიაცილა შიგა რეიდის სადგომადე. ქუხს ერთა სალუტი: ნ. ს. ხრუშჩოვი ტოვებს „ბაშკირეთს" და გადადის ნორვეგიის კატარღა „იარლზე", რომელსაც მოჰყავს იგი პატივდების ნავმისადგომთან.

ნ. ს. ხრუშჩოვი და ნ. პ. ხრუშჩოვა ჩამოდიან ნაპირზე. საბჭოთა მთავრობის მეთაურთან ერთად არიან პირები, რომლებიც თან ახლავენ მას ამ მოგზაურობაში: სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს საზღვარგარეთის ქვეყნებთან კულტურული ურთიერთობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე ს. კ. რომანოვსკი, გაზეთ „პრავდის" მთავარი რედაქტორი პ. ა. სატიუკოვი, გაზეთ „იზვესტიის" მთავარი რედაქტორი ა. ი. აჯუბეი, სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე რ. ნ. სიდაკი, სსრ კავშირის საგარეო ვაჭრობის მინისტრის მოადგილე მ. რ. კუზმინი, აგრეთვე სსრ კავშირის ელჩი ნორვეგიაში ნ. მ. ლუნკოვი.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარეს მხურვალედ მიესალმა ათასობით ნორვეგიელი, რომლებიც შეიკრიბნენ მოედანზე, ახლომდებარე ქუჩებში, კლდეებზე ნავსადგურის ირგვლივ, ხომალდებზე, რომლებიც აქ დგანან. ერთ-ერთ ტანკერს ამშვენებს წითელი ტრანსპარანტი: „კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება, ნ. ს. ხრუშჩოვ!". ნიკიტა სერგის ძე მისალმების ნიშნად ხელს უქნევს ნორვეგიის დედაქალაქის მცხოვრებლებს, რომლებიც ხვდებიან სპეციალ სტუმარს.

საზეიმოდ ყღერს საბჭოთა კავშირისა და ნორვეგიის სახელმწიფო ჰიმნები. ნ. ს. ხრუშჩოვმა და ე. გერჰარდსენმა ჩამოუარეს საპატიო ყარაულის — მეფის გვარდიელთა მწკრივს. საბჭოთა მთავრობის მეთაური გულთბილად მიესალმა მთავრობის წევრებს, დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლებს, საბჭოთა კოლონიას.

ე. გერჰარდსენი უსაბოლოდ მიკროფონს და წარმოთქვამს სიტყვას. საპასუხო სიტყვას წარმოთქვამს ნ. ს. ხრუშჩოვი.

ე. გერჰარდსენისა და ნ. ს. ხრუშჩოვის სიტყვებს დიდი ყურადღებით მოუსმინეს და ტაშით შეხვდნენ.

ნ. ს. ხრუშჩოვი, ე. გერჰარდსენი, საბჭოთა მთავრობის მეთაურის თანმხლები პირები სხდებიან მანქანებში და მიდიან ბიუგდოი კონგსგორდში — მეფის მამულში, სადაც იქნება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის რეზიდენცია. მთელ გზაზე მათ მხურვალედ მიესალმებოდნენ ნორვეგიის დედაქალაქის მცხოვრებლები.

ოსლო, 29 ივნისი. (საკადესის სპეც. კორ.). დღეს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი მთავრობის შენობაში ეწვია ნორვეგიის პრემიერ-მინისტრს ე. გერჰარდსენს.

ნ. ს. ხრუშჩოვსა და ე. გერჰარდსენს შორის გაიმართა მეგობრული საუბარი.

საბჭოთა კავშირის მხრივ საუბარს დაესწრნენ სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრი ა. ა. გრომიკო, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს საზღვარგარეთის ქვეყნებთან კულტურული ურთიერთობის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე ს. კ. რომანოვსკი, გაზეთ „პრავდის" მთავარი რედაქტორი პ. ა. სატიუკოვი, გაზეთ „იზვესტიის" მთავარი რედაქტორი ა. ი. აჯუბეი, სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე რ. ნ. სიდაკი, სსრ კავშირის საგარეო ვაჭრობის მინისტრის მოადგილე მ. რ. კუზმინი, სსრ კავშირის ელჩი ნორვეგიაში ნ. მ. ლუნკოვი.

ნორვეგიის მხრივ საუბარზე იყვნენ საგარეო საქმეთა მინისტრი ჰ. ლანგე, ნორვეგიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს სტატს-მდივანი ე. ბოიესენი, ნორვეგიის ელჩი სსრ კავშირში ფ. იაკობსენი, პრემიერ-მინისტრის თანაშემწე ა. ანდერსენი.

ოსლო, 29 ივნისი. (საკადესის სპეც. კორ.). სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი ეწვია სტორტინგის (პარლამენტი) თავმჯდომარეს ნ. ლანგჰელის და მეგობრულად ესაუბრა მას.

ნ. ს. ხრუშჩოვთან ერთად იყვნენ პირები, რომლებიც მას ახლავან ნორვეგიაში მოგზაურობის დროს, აგრეთვე სსრ კავშირის ელჩი ნორვეგიაში ნ. მ. ლუნკოვი.

ნორვეგიის მხრივ ვიზიტს დაესწრნენ საგარეო საქმეთა მინისტრი ჰ. ლანგე და სხვა ოფიციალური პირები.

საუბრის შემდეგ ნ. ლანგჰელემ მიიწვია ნ. ს. ხრუშჩოვი პარლამენტის შენობის დასთვალიერებლად. დათვალიერების დროს ნ. ლანგჰელემ უამბო საბჭოთა მთავრობის მეთაურს, თუ როგორ მუშაობს სტორტინგი.

ოსლო, 29 ივნისი. (საკადესის სპეც. კორ.). ჰიტლერული ფაშიზმის წინააღმდეგ მძიმე ბრძოლებში მტკიცდებოდა და იწრთობოდა ნორვეგიისა და საბჭოთა კავშირის ხალხების მეგობრობა. ცოტა მსხვერპლი როდი გაიღეს მათ თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში.

1945 წლის გაზაფხულზე, როცა უკვე მოახლოვდა ჰიტლერიზმის კრახი, ფაშისტებმა კიდევ ერთი სისხლიანი ბოროტმოქმედება ჩაიდინეს: „აკერსჰუსის" ციხე-სიმაგრეში მათ დახვრიტეს ორმოცდაორი ნორვეგიელი პატრიოტი — წინააღმდეგობის მოძრაობის მონაწილე.

მამაც მებრძოლთა დახვრეტის ადგილზე ახლა აღმართულია ძეგლი. ძეგლს სარკოფაგის ფორმა აქვს. მის გარშემო ხეებს ჯერ კიდევ ამჩნევია ფაშისტთა ტყვიების კვალი.

დღეს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი მივიდა იმ ადგილას, სადაც ფაშისტურ ბრძოლაში დაიღუპნენ ნორვეგიელი ხალხის ღირსეული შვილები. სამგლოვიარო მელოდიის ხმებში საბჭოთა მთავრობის მეთაურმა გვირგვინით შეამკო ძეგლის კვარცხლბეკი. წითელ ლენტებზე ნორვეგიულ და რუსულ ენებზე წარწერილია: „ნორვეგიელ პატრიოტებს, რომლებიც თავიანთი სამშობლოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში დაიღუპნენ. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი".

არის ოსლოში სხვა სასაფლაოც — ვესტერე გრავლუნდი. აქ შესასვლელის მახლობლად აღმართულია გრანიტის ძეგლი: საბჭოთა ჯარისკაცი, რომელიც ხელში ავტომატი უჭირავს. კვარცხლბეკზე წარწერაა: „ნორვეგია მადლობას გიძღვნით თქვენ". ძეგლი დაიდგა საბჭოთა ჯარისკაცების და ოფიცრების პატივსაცემად, რომლებმაც თავი დადეს ნორვეგიის მიწა-წყალზე, როცა ჰიტლერული ჭირისაგან ათავისუფლებდნენ მას.

ამ ძეგლის შექმნის ინიციატორი ნორვეგიის ბევრი თვალსაჩინო პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწე იყო. 1946 წლის იანვარში მათ ნორვეგიის გაზეთებში გამოაქვეყნეს მიმართვა ხალხისადმი. ისინი მოუწოდებდნენ ხალხს შეეგროვებინათ ძეგლის ასაგები სახსრები. ნორვეგიელი ხალხი მხურვალედ გამოეხმაურა ამ მოწოდებას. 1947 წლის 7 ნოემბერს, დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 30 წლისთავის დღეს, ძეგლი გაიხსნა. მას შემდეგ აქ იყო ასეული ათასობით ადამიანი, რომლებმაც პატივი სცეს ფაშიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის გმირებს.

დღეს ვესტერე გრავლუნდის სასაფლაოზე მივიდნენ ნ. ს. ხრუშჩოვი და მისი თანმხლები პირები. ძეგლთან საპატიო ყარაული დგას, გაისმის დოლის ხმა.

საბჭოთა მთავრობის მეთაური წითელ ყვავილთა დიდი გვირგვინით ამკობს ძეგლს: „ფაშისტ დამპყრობთა წინააღმდეგ ბრძოლაში დაღუპულ საბჭოთა მეომრებს. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი" — ასეთი წარწერაა გვირგვინის ლენტზე. დგება მწუხარე დუმილის წუთი. საბჭოთა მთავრობის მეთაური, მთელი საბჭოთა სამშობლო პატივს სცემს თავისი გმირების ხსოვნას.

ოსლო, 29 ივნისი. (საკადესის სპეც. კორ.). სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი ეწვია აგრეთვე ნორვეგიის მეფეს ულაფ V.

მეფე ულაფ V და ნ. ს. ხრუშჩოვს შორის გაიმართა მეგობრული საუბარი.

ნორვეგიის მეფემ გამართა საუზმე ნ. ს. ხრუშჩოვისა და ნ. პ. ხრუშჩოვას პატივსაცემად.

საბჭოთა კავშირის მხრივ საუზმეზე იყვნენ ნ. ს. ხრუშჩოვის თანმხლები პირები, ნორვეგიის მხრივ იყვნენ პრემიერ-მინისტრი ე. გერჰარდსენი მეუღლითურთ, მთავრობის წევრები.

საუზმის დროს მეფე ულაფ V და ნ. ს. ხრუშჩოვმა წარმოთქვეს მეგობრული სადღეგრძელოები.

ავღანელი სტუმრები

მოსკოვი, 29 ივნისი. (საკადესი). სსრ კავშირის თავდაცვის მინისტრის საბჭოთა კავშირის მარშალი რ. ი. მალინოვსკის მოწვევით დღეს ქაბულიდან მოსკოვში ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტად ჩამოვიდა სამხედრო დელეგაცია, რომელსაც მეთაურობს ავღანეთის ეროვნული თავდაცვის მინისტრი გენერალ-პოლკოვნიკი ხან მუჰამედ ხანი.

სამხედრო დელეგაცია რამდენიმე დღეს დარჩება საბჭოთა კავშირში. გარდა მოსკოვისა, სტუმრები ეწვევიან თბილისს, ყირიმსა და ლენინგრადს.

უ ფანი მოსკოვში ჩამოვა

სსრ კავშირის მთავრობის მოწვევით ბაირთინეანელი ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივანი უ ტანი 1964 წლის 28 ივლისიდან 31 ივლისამდე მოსკოვს ეწვევა.

საბჭოთა მუსიკოსების ტრიუმფი

პარიზი, 29 ივნისი. (საკადესი). „ნამდვილი ტრიუმფი" — ასე შეაფასა ფრანს პრესის საადგილმამულო კორესპონდენტმა საბჭოთა პიანისტის სვიატოსლავ რიხტერისა და მოსკოვის კამერული ორკესტრის გამოსვლა რუდოლფ ბარშაის დირიჟორობით ტურის მუსიკალური ფესტივალის დასკვნითს კონცერტზე.

რიხტერის ბრწყინვალე ოსტატობამ, რომელსაც წილად ხვდა პატივი გაეხსნა ფესტივალი და აგრეთვე დაეკრა დასკვნითს კონცერტზე, მოხიბლა ფრანგი მუსიკის მოყვარულები. პრესამ მუსიკის დღესასწაულში საბჭოთა ვირტუოზების მონაწილეობა ერთსულოვნად შეაფასა როგორც ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი მოვლენა საფრანგეთის კულტურულ ცხოვრებაში.

ფესტივალის დახურვას დაესწრნენ სსრ კავშირის ელჩი საფრანგეთში ს. ა. ვინოგრადოვი, საფრანგეთის საზოგადოებრიობის მრავალი წარმომადგენელი.

მესამასე გაფრთხილება

პეკინი, 29 ივნისი. (საკადესი). ამერიკის წყალქვეშა ნავი დღეს შეიჭრა ჩინეთის ტერიტორიულ წყლებში გუანდონის პროვინციის რაიონში და იყო იქ 11 საათსა და 28 წუთიდან 14 საათსა და 07 წუთამდე. ამერიკის შეერთებული შტატების წყალქვეშა ნავის ამ სამხედრო პროვოკაციასთან დაკავშირებით ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელს დაევალა გაეკეთებინა მესამასე სერიოზული გაფრთხილება. ამას იუწყება სინხუას სააგენტო.

უკანასკნელ საათს

200.000 ტონა ჩაბმულია!

550 ტონა — გეგმის ზევით

სასიხარულო კაცვაკი

— ივნისის უკანასკნელ დღეებში უხვად შემოვიდა საკრეფად ჩაის ფოთოლი. ამანაც შეუწყო ხელი წარმატებით შეგვესრულებინა მაის-ივნისის გეგმა, — განაცხადა საუბარში ცხაკაიას საწარმოო სამმართველოს უფროსმა ამხ. დ. ბაღათურიამ. 28 ივნისისათვის რაიონის მეჩაიეებმა მოკრიფეს 5.403 ტონა ხარისხოვანი ჩაის ფოთოლი ნაცვლად მაის-ივნისის გეგმით გათვალისწინებული 5.356 ტონისა. შარშანდელთან შედარებით 569 ტონით მეტი „მწვანე ოქროა" მოკრეფილი.

ცხაკაიელი მეჩაიეების გადაწყვეტილებაა 1 ივლისამდე ორი თვის გეგმის გადამეტებით მოკრიფონ 350 ტონა ჩაის ფოთოლი. ამ გამარჯვებაში დიდი წვლილი შეიტანეს მთელმა რიგმა კოლმეურნეობებმა. ხორშის კოლმეურნეობა „გამარჯვებამ" ორი თვის დავალება 112 პროცენტით გაანაღდა, ხაბუმის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობამ — 104 პროცენტით, კირცხის XX პარტყრილობის სახელობის კოლმეურნეობამ — 109,2 პროცენტით.

მაის-ივნისის გეგმები დიდი გადაჭარბებით შეასრულეს თეკლათის, ახალსოფლის, ლეძაძამის, სარაჭონის, ლენინის კიროვის სახელობის, მუხურის წერეთლის სახელობის, ნოქალაქევის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობებმა. ნოქალაქეველი მეჩაიეების მიერ მოკრეფილი ნედლეულის 94 პროცენტი პირველი ხარისხისაა. წარმატება მოიპოვა ლენინის ჩაის საბჭოთა მეურნეობამ, რომელმაც მაის-ივნისის გეგმა 106 პროცენტით შეასრულა.

კვლავ ახალი ძალით გაჩაღდა სოციალისტური შეჯიბრება ნაკისრი ვალდებულების სასახელოდ შესრულებისათვის.

ინტენსიფიკაციის პირველი წელი სასახელოდ დაიწყეს გეგეჭკორელმა მეჩაიეებმა. მიუხედავად ცუდი ამინდისა, ფოთლის კრეფის მაის-ივნისის გეგმა ვადაზე 3 დღით ადრე შეასრულეს, მოკრიფეს 4.550 ტონა „მწვანე ოქრო" ნაცვლად 4 ათასი ტონისა და ამით წლიური გეგმა 54 პროცენტით შეასრულეს.

დაწინაურდნენ **ლენინდრაოს** კოლმეურნეობა „საქართველო" (თავმჯდომარე გ. ახალაია), **ბანძის** (თავმჯდომარე ი. გაბუნია), **ვედიდკარის** (თავმჯდომარე ნ. ჩიქოვანი), **კურზუს** (თავმჯდომარე გ. ბერულავა), **ნახუნაოს** (თავმჯდომარე ი. ფალავა), **ნორიოს** (თავმჯდომარე ა. კუცია), **ძველი აბაშის** (თავმჯდომარე ი. გაბელია), **გურძემის** (თავმჯდომარე კ. ხარებავა) და სხვა სოფლების კოლმეურნეობები, **დიდი ჭყონის** ჩაის საბჭოთა მეურნეობა (დირექტორი მ. მანია).

გამოჩნდნენ ახალი მეჩაიეები, რომლებმაც უკვე შეასრულეს ფოთლის კრეფის წლიური გეგმა. ამ მხრივ პირველობას არავის უთმობს სოფელ ლეხაინდრაოს კოლმეურნეობა „საქართველოს" მეჩაიე **ნაიზა ბართაია**, რომელმაც 29 ივნისისათვის 0.5 ჰექტარზე უკვე მოკრიფა 4.500 კილოგრამი ფოთოლი ნაცვლად წლიური გეგმით გათვალისწინებული 2.500 კილოგრამისა.

გეგეჭკორელ მეჩაიეებს გადაწყვეტილი აქვს, — საუბარში განაცხადა გეგეჭკორის საწარმოო სამმართველოს პარტიული კომიტეტის მდივანმა ნ. **ჩხოლარიამ**, — 20 აგვისტოსათვის შეასრულონ ჩაის ფოთლის კრეფის წლიური გეგმა, ხოლო ვალდებულება — პირველ სექტემბრისათვის.

ფეჯიგრეგის ინიციატორებთან

კოგულეთელმა მეჩაიეებმა, რომლებიც შეჯიბრების ინიციატორები არიან, ჯერ კიდევ 21 ივნისისათვის გაანაღდეს ფოთლის კრეფის მაის-ივნისის გეგმა.

გუშინ გაზეთ „კომუნისტის" რედაქციის კორესპონდენტთან საუბარში ქობულეთის საწარმოო სამმართველოს პარტიული კომიტეტის მდივანმა **დ. თებიძემ** განაცხადა: — პლანტაციებში კვლავ უხვად არის ფოთოლი. ყოველდღე ძლიერდება ჩაის კრეფის ტემპი. მიუხედავად წვიმიანი ამინდისა, 28 ივნისს მოიკრიფა 100 ტონა, ხოლო 29 ივნისს — 150 ტონა მწვანე ოქრო. სულ ივნისში ოქტომბერი გეგმის ანგარიშში მოკრეფილია 825 ტონაზე მეტი ფოთოლი.

ამხანაგო მეჩაიეებო! საბოლოო თქვენგან მოლის ახალ საგმირო საქმეებს — შვიდწლედი შეასრულოთ ექვს წელიწადში!

არც ერთი სიგნალი უყურადღებოდ!

საბჭოთა პრესა ყოველდღიურ მუშაობაში ეყრდნობა მილიონობით მშრომელთა მხარდაჭერას, მათს აქტიურ თანამშრომლობას. ეს არის იმის მთავარი საფუძველი, გასაღები, რომ გაზეთი, ჟურნალი მუდამ იძენს ადამიანთა გონებასა და გულზე ზემოქმედების უდიდეს ძალას.

ახლა ჩვენს პრესას მძლავრი ფრთები აქვს. მისი მგზნებარე, მართალი ხმა მტკიცედ, ომახიანად, შეუპოვრად გაისმის როგორც გაზეთებისა და ჟურნალების ფურცლებიდან, ისე რადიოსა და ტელევიზიის საშუალებით. რაც დრო გადის, მით უფრო მრავალრიცხოვანი ხდება ჩვენი გაზეთების, ჟურნალების აქტივი, სულ უფრო მეტი ადამიანი მონაწილეობს მათს საქმიანობაში. სისტემატურად მატულობს შემოსული წერილების რაოდენობა რედაქციებში. მათ შორის ცოტა როდია მამხილებელი, კრიტიკული, როგორც იტყვიან, საგულისხმო სიგნალები ჩვენი ცხოვრების ავკარგზე.

პარტიულ, საბჭოთა, სამეურნეო დაწესებულებათა ხელმძღვანელებს, ყველა მუშაკს მუდამ უნდა ახსოვდეთ, რომ ასეთი წერილების, საგულისხმო სიგნალების უკან მუდამ დგას ცოცხალი ადამიანი, საბჭოთა მოქალაქე, რომელსაც გული შესტკივა სახალხო საქმისათვის.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXII ყრილობის შემდეგ მნიშვნელოვნად ამაღლდა საბჭოთა პრესის დინე, მისი ორგანიზატორული როლი. მეტი წილი პარტიული და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, სამინისტროები და უწყებები, საწარმოები და კოლმეურნეობები ყურადღებითა და გულისხმიერებით ეკიდებიან გაზეთებისა და ჟურნალების გამოსვლებს, დროზე იღებენ გადამწყვეტ ზომებს მხილებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრისათვის და ატყობინებენ საზოგადოებრიობას ამის შესახებ, საქმიანად იყენებენ პრესის დახმარებას სამეურნეო-პოლიტიკური ამოცანების წარმატებით გადაჭრისათვის.

ეს, რა თქმა უნდა, კარგია, მაგრამ, სამწუხაროდ, პრაქტიკაში ჯერ კიდევ ვხვდებით ფაქტებს, როცა გაზეთებისა და ჟურნალების გამოსვლას მხარს არ უჭერს ზოგიერთი პარტიული ორგანო, უწყება, დაწესებულება, ბიროკრატიულად ეკიდება მშრომელთა წერილებსა და სიგნალებს, რომლებიც გამოქვეყნდა პრესაში ან გადაეგზავნა ორგანიზაციებს ზომების მისაღებად.

გაზეთ „კომუნისტის" 1962 წლის 3 თებერვლის ნომერში დაიბეჭდა კრიტიკული წერილი სათაურით „საბეროში რომ სიცოცხლე ჩქეფდეს". წერილში აღნიშნული იყო ახმეტის რაიონის სოფელ საბეროს მცხოვრებთა გულისტკივილი. რედაქციამ ადგილზე დაიზუსტა, რომ ახმეტის რაიონის მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასკომმა ამ საკითხზე იმსჯელა, კარგი დადგენილებაც მიიღო. მაგრამ საქმეს მაინც არაფერი ეშველა. წერილი წერილად დარჩა.

თითქმის ერთი წლის შემდეგ, 1963 წლის 11 იანვარს „კომუნისტმა" კვლავ გამოაქვეყნა წერილი სათაურით „სიტყვა ტკბილი, საქმე ძვირი", აქაც ბევრი რამ იყო აღნიშნული სოფელ საბეროში მშრომელთა საყოფაცხოვრებო მომსახურების და კეთილმოწყობის საქმეში არსებული ნაკლოვანებების შესახებ. თელავის კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების საწარმოო სამმართველომ რედაქციას აცნობა, რომ წერილში მოყვანილი ფაქტები დადასტურდა. დაევალა ახმეტის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის ხელმძღვანელობას ზომები მიეღო წერილში აღნიშნულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად.

მას შემდეგ კარგა ხანი გავიდა.

ახმეტის მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობის მუშები ჯ. ბედოშვილი, ვ. ძებისაშვილი, ი. ჯიჩოევი, ნ. კორაშვილი, ვ. ხმიადაშვილი, ა. ბაიაშვილი კვლავ ატყობინებენ რედაქციას, რომ 1962 წელს „კომუნისტში" გამოქვეყნებულ წერილის შემდეგ საბეროში არაფერი არ გაკეთებულა.

კიდევ ერთი ფაქტი.

„კომუნისტის" რედაქციამ ჯერ კიდევ აპრილში მიიღო სიგნალები გეგეჭკორის რაიონის ზანათის საბჭოთა მეურნეობაში არსებული ნაკლოვანებების შესახებ. რედაქციამ ერთი სიგნალი ზომების მისაღებად გეგეჭკორის საწარმოო სამმართველოს, ხოლო მეორე, რომელშიც სერიოზულ დანაშაულობათა შესახებ იყო ლაპარაკი, რაიონის პროკურორს გადაუგზავნა. მიუხედავად იმისა, რომ მას შემდეგ ამ ორგანიზაციებს რამდენჯერმე შევახსენეთ ეცნობებინათ რედაქციისათვის, თუ რა ზომები მიიღეს, დღემდე არავითარი შედეგი არა ჩანს. რედაქციიდან გადაგზავნილ კრიტიკულ წერილებზე პასუხის შეტყობინებას აჭიანებენ აგრეთვე გარდაბნის, დუშეთის, თბილისის ორჯონიკიძის რაისაბჭოების აღმასკომები, საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტრო.

ამ ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებს უნდა მოვაგონოთ, რომ უყურადღებო, გულგრილი მიდგომა პრესის სიგნალებისადმი, იმისადმი მისწრაფება, რომ პრესტიჟისა და წყენის მოსაზრებანი დააყენონ ხალხისა და სახელმწიფოს ინტერესებზე მაღლა, ზიანს აყენებს საერთო საქმეს.

პარტიული და საბჭოთა ორგანოები მოწოდებული არიან მიიღონ ღონისძიებანი პრესაში გამოქვეყნებული მასალების ქმედითობის გაძლიერებისათვის, კიდევ უფრო აქტიურად გამოიყენონ გაზეთები და ჟურნალები სახალხო მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის, მეცნიერებისა და კულტურის განვითარების, პარტიის XXII ყრილობის გადაწყვეტილებათა შესრულების მიზნით.

გაზეთებისა და ჟურნალების რედაქციებმაც უფრო ფართოდ უნდა ჩაებან პრესის გამოსვლების ქმედითობისათვის ბრძოლაში ავტორთა აქტივი, მუშა და სოფლის კორესპონდენტები, თავიანთი საგუშაგოები, შემოწმების შტატგარეშე ბიუროები, მოაწყონ მასობრივი რეიდები და მუშაობის სხვა ისეთი ფორმები, რომლებიც ფართოდ არის დანერგილი და პრაქტიკულად გამართლებული საგაზეთო მუშაობაში.

მშრომელთა არც ერთი სიგნალი, გამოქვეყნებული არც ერთი შენიშვნა არ უნდა დარჩეს უყურადღებოდ — ასეთია პარტიული. საბჭოთა, სამეურნეო ორგანიზაციების მუშაკთა ამოცანა, პარტიის თვითეული წევრის უპირველესი მოვალეობა.

ბრძანებულება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

მახარაძის სახელმწიფო თეატრის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ

თბილისში 1964 წელს გასტროლების წარმატებით ჩატარებისათვის მახარაძის სახელმწიფო თეატრი დაჯილდოდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. ძოწენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ზ. კვაჭაძე.

ქ. თბილისი, 1964 წლის 29 ივნისი.

რეპორტაჟი მკის ფრონტიდან

სიმდიდრის ველებზე

ბოლნისის რაიონის მინდვრის მშრომელებს სიხარულის ზაფხული დაუდგათ, შრომა დაუფასდათ და ახლა მის ნაყოფს იმკიან. ალგეთისა და ხრამის ნაპირებზე ქერის მკა გაჩაღდა. სულ მალე პურის ყანებიც გაიჭრება. წელს ბოლნისელები 32.000 ჰექტარზე აიღებენ თავთავიან მარცვლეულ კულტურებს. აქედან 9.000 ჰექტარი ქერია, დანარჩენი კი პური. მეტწილად „უფხო-1" ჯიშის ხორბალი უთესია.

„უფხო-1" ჯიშის ხორბალმა საქვეყნოდ გაითქვა სახელი, სიღნაღის რაიონში სარეკორდო მოსავალს იღებენ. ბოლნისის რაიონის პირობებშიც კარგად იგვარა ამ ჯიშის ხორბალმა. თავალი ვერ ძღება ცქერით, ისეთი კარგი ყანებია მარნეულის, ყაჩაღნის, ყულარის, იმირ-ასანის, დაბია-გიაურარხის, ფახრალოს, გამარჯვების, სადახლოს მინდვრებში. „უფხო-1" ჯიშის ყანები ოქროსფრად ლიცლივლებს. პოეტს უთქვამს, „მძიმე თავთავი თავდახრილიაო". „უფხო-1" ჯიშის ხორბალს ამ სიტყვებს თუ პირდაპირი გაგებით მივუყენებთ, არ შეეფერება. მისი თავთავები ძალიანაც მძიმეა, მაგრამ ისეთ მაგარ ღეროზეა, რომ მომკელს წელგამართული, გამარჯვებულის იერით იხმობს და თითქოს ეუბნება, — მოდი შრომის ბარაქით აგავსებ, გულს გაგიხარებო!

მარნეულის მერძეველობა-მეგობსტნეობის საბჭოთა მეურნეობის მექანიზატორებს ქერის მკა „ბანკიერის" მინდვრებში გაუჩაღებიათ.

— ეს მინდვრები ოდითგანვე ხვავითა და ბარაქით არის განთქმული, შემოსავლის უმრეტი წყაროა, — გვეუბნება მეურნეობის დირექტორი გიორგი ქათამაძე.

მარნეულელებს ქერი 500 ჰექტარზე აქვთ ასაღები, ხოლო ხორბალი 1.200 ჰექტარზე. ქერს ჰექტარზე 20-25 ცენტნერს იღებენ, ხორბალს კი ისეთი პირი უჩანს, რომ ჰექტარზე 30-35 ცენტნერზე ნაკლები არ უნდა იყოს. „უფხო-1" ჯიშის ხორბლის ნათესებში კი უფრო მეტსაც მოელიან.

— მართალია, ეს მიწები აქაური ბუნებრივი პირობების კვალობაზე ადრეც დიდ მოსავალს გვაძლევდა, მაგრამ წელს სულ სხვაა, — სიამაყით ამბობს დირექტორი, — სამშობლოს ბელელში დიდძალ პურეულს ჩავყრით. ამ საქმეში ქიმია დაგვეხმარა. სასუქები და ჰერბიციდები აგროქიმიის წესების ზუსტად დაცვით შეგვქონდა, და აკი დაგვიფასდა გარჯა.

ახალთახალი თვითმავალი კომბაინის საჭეს ტანმაღალი, შავგვრემანი ვაჟკაცი მოსჯდომია და ოსტატურად მართავს. ეს სალმან აბასოვია. დღეში 8 ჰექტარის ნაცვლად 12 ჰექტარ ყანას მკის და ჰექტარზე 25 ცენტნერ მარცვალს ღებულობს.

სალმან აბასოვი 22 წელიწადია კომბაინერია. ამ ხნის მანძილზე შვიდი ათას ჰექტარზე მეტი ყანა მოუმკია, ასეული ათასობით ფუთი მარცვალი გაულეწია.

— ოცდამეხუთე გაზაფხული უფრო გულუხვი გამოდგა, — ამბობს კომბაინერი. — გასულ ზამთარში ქიმიურ ცოდნას ვეუფლებოდით, და აკი გაგვიმართლდა იმედები. — იღიმება სალმანი და თან ადგილზე ვერ ჩერდება, ვატყობთ, რომ დრო მისთვის ძვირფასია. ბარემაც ასეა, მას და მის თანამოსაქმეებს გადაწყვეტილი აქვთ სოციალისტურ შეჯიბრებაში გაიმარჯვონ, 12 სამუშაო დღეში დაამთავრონ მოსავლის აღება. ეგი კომბაინზე ფიცხლავ ასტა და ხუთ ფუთში უკან ჩამოტოვა საველე ბანაკი.

საველე ბანაკი კი მართლაც ფრონტს მოგაგონებთ, მაგრამ არა ბრძოლის, არამედ ინტენსიური შრომის ფრონტს. აქე

ვ. ი. ლენინის მიწერ-მოწერა

გამოვიდა ვ. ი. ლენინის თხზულებათა 46-ე ტომი

პოლიტიკური ლიტერატურის სახელმწიფო გამომცემლობამ გამოუშვა ვ. ი. ლენინის თხზულებათა სრული კრებულის 46-ე ტომი, რომელიც მოამზადა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულმა მარქსზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტმა. ამ ტომით იწყება ტომების სერია, რომლებშიც შევა ვ. ვ. ი. ლენინის წერილები, დეპეშები და ბარათები.

მიწერ-მოწერა ლენინის იდეური მემკვიდრეობის არსებითი და განუყოფელი ნაწილია. იგი ვ. ი. ლენინის იმ ნაწარმოებების მნიშვნელოვანი დამატებაა, რომლებიც წინა ორმოცდახუთ ტომშია შეტანილი. წერილები მკაფიო წარმოდგენას გვაძლევს, თუ რა თეორიულ და პოლიტიკურ საქმიანობას ეწეოდა ვ. ი. ლენინი ბოლშევიკური, კომუნისტური პარტიის — ახალი ტიპის პროლეტარული პარტიის შექმნისა და განმტკიცებისათვის, როგორ ხელმძღვანელობდა რუსეთის მუშათა კლასისა და ყველა მშრომელის ბრძოლას დემოკრატიული, ხოლო შემდეგ სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისათვის, პროლეტარიატის დიქტატურის დამყარებისა და ახალი საზოგადოების აშენებისათვის. განსაკუთრებით ფართოდ და მრავალმხრივ ასახავს მიწერ-მოწერა ვ. ი. ლენინის ორგანიზატორულ მუშაობას. ლენინის წერილებში დიდი ადგილი უკავია საერთაშორისო მუშათა და კომუნისტური მოძრაობის საკითხებს, მისი ერთობისათვის ბრძოლას, პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის პრინციპების განხორციელებას.

წერილები გვიჩვენებენ, თუ რა შეურიგებლად ებრძოდა ვ. ი. ლენინი ბურჟუაზიულ იდეოლოგიას, ყოველგვარ ოპორტუნიზმს პარტიაში და საერთაშორისო მუშათა მოძრაობაში — რეფორმიზმსა და რევიზიონიზმს, დოგმატიზმსა და სექტანტობას, ფსევდორევოლუციურ ფრაზებსა და ავანტიურიზმს პოლიტიკაში, ნაციონალიზმს.

მიწერ-მოწერა უხვად შეიცავს ბიოგრაფიულ მასალებს, გვიჩვენებს, თუ როგორ ცხოვრობდა ვ. ი. ლენინი, როგორ პირობებში მუშაობდა, როგორი ურთიერთობა ჰქონდა ადამიანებთან, ნათესავებთან და ახლობლებთან.

ვ. ი. ლენინის თხზულებათა მე-ნ გამოცემაში მისი მიწერ-მოწერა ყველაზე სრულად არის წარმოდგენილი. იგი 10 ტომს შეადგენს.

46-ე ტომში შევიდა 1893-1904 წლების წერილები. წერილები გვიჩვენებენ, თუ რა უდიდეს მუშაობას ეწეოდა ვ. ი. ლენინი რუსეთში მარქსისტული რევოლუციური პარტიის შესაქმნელად, ამ პარტიის პროგრამის, საორგანიზაციო პრინციპების, ტაქტიკის შესამუშავებლად. წერილებში ნაჩვენებია, თუ რა დიდი სიძნელეები დაძლია ვ. ი. ლენინმა გაზეთ „ისკრის“ გამოსაცემად და როგორ ხელმძღვანელობდა მის მუშაობას. მიწერ-მოწერაში ასახულია, თუ როგორ შეურიგებელ ბრძოლას ეწეოდა ვ. ი. ლენინი რევოლუციური თეორიის სიწმინდისათვის, ხალხისნობის, „ლეგალური მარქსისტების“, „ეკონომისტების“ წინააღმდეგ, საერთაშორისო მუშათა მოძრაობაში ოპორტუნიზმის წინააღმდეგ.

წერილები გვიხასიათებენ ჟითარებელ ბრძოლას ეწეოდა ვ. ი. ლენინი რევოლუციური თეორიის სიწმინდისათვის, ხალხისნობის, „ლეგალური მარქსისტების“, „ეკონომისტების“ წინააღმდეგ, საერთაშორისო მუშათა მოძრაობაში ოპორტუნიზმის წინააღმდეგ.

46-ე ტომში გამოქვეყნებულია 322 წერილი, აქედან 128 წერილი ვ. ი. ლენინის თხზულებებში დღემდე არ შესულა. 21 წერილი პირველად იბეჭდება; ეს წერილები ვ. ი. ლენინმა გაუგზავნა რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტიის ტვერისა და კავკასიის კომიტეტებს, „ისკრის“ რედაქციას და ცალკეულ სოციალ-დემოკრატებს — პ. პ. მასლოვს, გ. დ. ლიტვინოვს, მ. ნ. ლიადოვს, პ. ბ. აქსელროდს, რ. ს. ზემლიაჩკას, ი. ხ. ვილენსკის, ვ. პ. ნოგინს, ა. ი. ისაეკოს, ი. პ. გოლდენბერგს.

ტომის დამატებაში გამოქვეყნებულია „დიპ წერილი რუსეთის რევოლუციური სოციალ-დემოკრატიის საზღვარგარეთის ლიგის წევრებისადმი“, რომლის შედგენაში მონაწილეობდა ვ. ი. ლენინი, და ბიოგრაფიული ხასიათის მასალები — „ვ. ი. ულიანოვის (ლენინის) დაკითხვის ოქმები 1895-1896 წლებში პეტერბურგის საპატიმროში ყოფნის დროს“. (საკდესი).

სასკოლო მშენებლობა — საბრძოლო უბანი

საქართველოს სსრ განათლების საგანმანათლებლო ხაზით წელს უნდა აშენდეს:

სასკოლო შენობები 19.644 მოსწავლის ადგილით;

სკოლა-ინტერნატების შენობები 14.463 კვადრატული მეტრი საერთო ფართობისა;

საბავშვო ბაღა-ბალი 2.880 ბავშვისათვის.

საცხოვრებელი სახლები სოფლის მასწავლებლებისათვის 1.500 კვადრატული მეტრი საერთო ფართობისა.

მშენებლებო! ეს დიდი და პასუხსაგები დავალებაა და იგი ვადაზე უნდა განხორციელდეს.

როგორია თქვენი წარმატებები სასკოლო მშენებლობისა და, საერთოდ, ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების ფრონტზე? რა გაფერხებთ მუშაობაში? — ამაზე „კომუნისტი“ სისტემატურად გამოაქვეყნებს მასალებს.

რედაქცია ელის თქვენს წერილებსა და სიგნალებს!

ხელშემფლელი „ფვრილმანები“

ცხინვალში, ლიახვის ნაპირას შენდება 8-წლიანი სკოლის შენობა. წლის დასაწყისში მშენებლობის ტემპი საკმაოდ მადალი იყო. დასასრულს უახლოდება მეორე კორპუსის მშენებლობა, სადაც სასკოლო სახელოსნოები უნდა მოთავსდეს. მაგრამ სამარცხვინოდ ჭიანურდება სასუალო კორპუსის მშენებლობა. ჯერჯერობით ამ კორპუსის მხოლოდ პირველი სართულია ამოყვანილი.

მშენებლობაზე არის მასალები, მუშახელიც საკმაოა. მაგრამ სამუშაოების მიმდინარეობას ხელს უშლიან ერთი შეხედვით თითქოს წვრილმანი, მაგრამ მეტად შემაფერხებელი მიზეზი. ხშირად მშენებლებს აკლიათ წყალი. ქალაქის წყალსადენი კი ცუდად მუშაობს. წყალსადენის მუშაკები ზოგჯერ თვითნებურად კეტავენ წყალს და სხვა უბნებს აძლევენ. ამით მუშობა ფერხდება. ასეთივე მდგომარეობაა ელექტროენერგიით მომარაგების მხრივაც. ამას წინათ მშენებლობა შეჩერდა იმიტომ, რომ ელექტროენერგია არ იყო.

ამ საქმეებში უნდა დაგვეხმაროს ქალაქის საბჭოს აღმასკომი, რომლის პირდაპირი მოვალეობაა ხელმძღვანელობა გაუწიოს სასკოლო მშენებლობას.

ა. ბესაევი,
გ. კოტაევი,
კალატოზები.

ქ. ცხინვალი.

ქ. ჭიათურის სსრ შუალედური საგაჭრო სასამართლო

გაიმართა ჭიათურის სსრ მეექვსე მოწვევის უმაღლესი საბჭოს მესამე სესია. რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ მოისმინა და განიხილა ჭიათურის სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ლ. დავითაძის მოხსენება რესპუბლიკის მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურეობის შემდგომი გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ.

მომხსენებელმა და კამათის მონაწილე დეპუტატებმა აღნიშნეს, რომ შვიდწლედის ხუთი წლის მანძილზე შემდგომ განვითარდა მოსახლეობის კომუნალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება. ამ დროის მანძილზე მისი საერთო მოცულობა თითქმის 74 პროცენტით გაიზარდა. ფართო მასშტაბით წარმოებს საბინაო მშენებლობა.

სესიამ დაამტკიცა ჭიათურის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებანი, რომლებიც მიიღეს მეორე სესიის შემდეგ. სესიამ დაამტკიცა აგრეთვე დებულება ჭიათურის სსრ უმაღლესი საბჭოს მუდმივი კომისიების შესახებ.

(საკდესი).

საყოველთაო საქმე

კარგი ტრადიცია დამკვიდრდა ტყიბულში. ყველა საწარმო — შახტი, მშენებლობა, ფაბრიკა, ქალაქის მთელი საზოგადოებრიობა უდიდეს მზრუნველობას იჩენენ სკოლებისა და საბავშვო დაწესებულებების მიმართ. სწორედ ამით უნდა ახსნას, რომ განათლების საქალაქო განყოფილებამ შეასრულა მოსწავლეთა კონტინგენტის დაწესებული სახელმწიფო დავალება, მთლიანად და განუხრელად განახორციელა საყოველთაო-სავალდებულო 8-წლიანი სწავლება. ამ წარმატებების მოპოვებისათვის ქ. ტყიბულს მიენიჭა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და განათლების მუშაკთა პროფკავშირის რესპუბლიკური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშა და ფულადი პრემია.

ტყიბულპესის დირექციამ ამ დღეებში საბავშვო ბაღის გასახსნელად გამოჰყო ახალი ბინა. ქალაქის ცენტრში ძირითადად დამთავრდა პიონერთა სასახლის კაპიტალური შენობის აგება. ახლა მიმდინარეობს შენობის შიდა სამუშაოები.

ოქტომბრის ქუჩაზე სულ მალე გაიხსნება ახალი საბავშვო ბაღი, ქალაქის პირველ საშუალო სკოლას ახალ სასწავლო წელს შეეტება 4 საკლასო ოთახი, მეექვსე საშუალო სკოლასთან აშენდება კეთილმოწყობილი სახელოსნო. წელს სკოლებისათვის შეძენილი იქნება ახალი ინვენტარი, სასკოლო კაბინეტები და სახელოსნოები შეივსება 9200 მანეთის ხელსაწყო-იარაღებით, ხოლო ბიბლიოთეკები 1100 მანეთის წიგნებით. ბავშვთა გაჯანსაღების მიზნით მოწყობილია პიონერთა საზაფხულო ბანაკები. სანატორიუმებსა და პიონერთა ბანაკებში დაპყოფა სასკოლო ასაკის 300 და სკოლამდელი ასაკის 200 ბავშვი.

ახალი სასწავლო წლისათვის მზადებაა საქმეში ტყიბულის საზოგადოებრიობამ სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამოიწვია ქ. ჭიათურა.

ვ. ციბეკიძე,
„კომუნისტის“ საკ. კორ.

შრომას დაფასება უნდა

გუდაუთის რაიონში ბევრი რამ გაკეთდა სოფლის მასწავლებელთა კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის. უკანასკნელი ოთხი წლის განმავლობაში ოთხ საშუალო სკოლასთან იგო ორ-ორბინიანი საცხოვრებელი სახლები. სოფლად მომუშავე მასწავლებელთა დიდი ნაწილი უზრუნველყოფილია ბინით, გათბობა-განათებით.

მაგრამ ამ წარმატებების გვერდით გვხვდება მასწავლებელთათვის ზრუნვის უგულებელყოფის ფაქტებიც, რაც აფერხებს სასწავლო-სააღზრდელო მუშაობის სათანადოდ წარმართვის საქმეს. კოლხიდის სასოფლო საბჭოს, მუგუძირხვის საშუალო, ბარმიშის, ლახადის, ბომბორის რვაწლიანი სკოლების მასწავლებლები არც უფასო ბინებით სარგებლობენ და არც კომუნალური მომსახურებისათვის იღებენ თანხებს 1962 წლიდან. მასწავლებლებისათვის ზრუნვაა საჭირო. ჯეროვნად უნდა ფასდებოდეს ნორჩი თაობის აღმზრდელთა შრომა.

ვ. ხაგთასი.

მინიატურული ელექტროვაკუუმური ქარხანა შეიძლება ვუწოდოთ სატელევიზიო კინესკოპების სარესტავრაციო საამქროს, რომელიც თბილისში გაიხსნა. უახლესი აპარატურით აღჭურვილი ახალი საამქრო გადაჭრის კინესკოპების გამოცვლის პრობლემას. მისი წარმადობაა 15 ათასამდე კინესკოპი წელიწადში. კინესკოპის რეგენერაცია აქ ორჯერ და უფრო მეტად იაფი ჯდება ახალ მილთან შედარებით.

სურათზე: მზა პროდუქციის შემოწმება.

ფოტო გ. კიკვაძისა. (საკდესის ფოტოქრონიკა).

ათეისტის ტრიბუნა

მორალი და რელიგია

მორალი ანუ ზნეობა ცნობიერების ერთ-ერთი ფორმაა. იგი წარმოადგენს ყოფაქცევის პრინციპებისა და ნორმების ერთობლიობას, რომელიც აწესრიგებს ადამიანების დამოკიდებულებას ერთმანეთთან, საზოგადოებასთან, სამშობლოსთან, კლასებთან, სახელმწიფოსთან. მორალი განსაზღვრავს, მოცემულ საზოგადოებაში რა არის კეთილი და ბოროტი, სამართლიანი და უსამართლო, კეთილშობილური და მდაბალი საქციელი, იგი ახდენს ადამიანის ყოფაქცევის შეფასებას.

ისტორიის მთელ მანძილზე ექსპლოატატორული კლასები თავიანთ საკუთარ ზნეობას აცხადებენენ და აცხადებენ საკაცობრიო, უცვლელ, ეროვნულ და საშუალამდე დადგენილ ზნეობად. ამ საქმეში მათ დიდ სამსახურს უწევდა და უწევს რელიგია. რელიგიის მსახურთა შეხედულებით რელიგია მაღალი, საკაცობრიო მორალის საფუძველია, რომელიც იცავს ადამიანებს ყოველგვარი ბოროტებისა და დანაშაულისაგან.

განვიხილოთ პირველი საკითხი.

მართალია თუ არა შეხედულება, თითქოს რელიგია მორალის საფუძველია და ურელიგიოდ შეუძლებელია მორალის არსებობა?

მას შემდეგ, რაც ადამიანთა მოდგმა წარმოიშვა დედამიწაზე, მრავალმა ათასმა წელმა განვლო: რელიგია კი წარმოიშვა ეელურობის საშუალო საფეხურზე, დაახლოებით რამდენიმე ათასი წლის წინათ. როგორც ვხედავთ, ურელიგიო პერიოდი დიდად აჭარბობს რელიგიურს. ისმება კითხვა, არსებობდა თუ არა მორალი ურელიგიო ეპოქაში?

— რა თქმა უნდა, არსებობდა. მორალი წარმოიშვა ადამიანთა საზოგადოების შექმნის გარიჟრაჟზე, ე. ი. გაცილებით უფრო ადრე ვიდრე რელიგია, და იარსებებს მაშინაც, როცა რელიგია აღარ იქნება. თუ მორალი წარმოიშვა რელიგიაზე უფრო ადრე და იარსებებს მაშინაც როცა რელიგიაზე მხოლოდ ისტორიის საშუალებით ექნებათ წარმოდგენა, ცხადია რელიგიის პრეტენზია მორალის შექმნაზე და მისი არსებობის შეუძლებლობა რელიგიის გარეშე — ყოვლად უაზრო და უსაფუძვლოა.

შეიძლება თუ არა სწორი იყოს კულტის მსახურთა მეორე შეხედულება, რომ რელიგია იცავს ადამიანს ყოველგვარი დანაშაულისა და ბოროტებისაგან?

ისტორია და ცხოვრების პრაქტიკა ლაპარაკობს, რომ რელიგიას არასოდეს არ შეუშლია ხელი დანაშაულის ჩადენისათვის, ძარცვისა და მკვლელობისათვის, სხვისი შრომის ექსპლოატაციისათვის.

ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფილი პრეზიდენტი ტრუმენი თავის სიტყვას ყოველთვის ღვთის ხსენებით იწყებდა და ამთავრებდა, მაგრამ ამას ოდნავაც არ შეუშლია ხელი მსოფლიოს ატომური ბომბებით გამასპინძლებოდა ხიროსიმასა და ნაგასაკის მშვიდობიან მცხოვრებლებს, რამაც შეიწირა მრავალი ათასი ადამიანის სიცოცხლე.

ეს ფაქტი თავისთავად აღიშფოთებელია, მაგრამ უფრო აღმაშფოთებელი ის არის, რომ უდანაშაულო ადამიანთა ასეთი ბარბაროსული ამოქლეტა აკრძალა ამერიკის შეერთებული შტატების სამღვდელოებამ.

სარწმუნოებას არასოდეს არ ეხსნა ადამიანი ცუდი საქციელისა და დანაშაულისაგან. ისტორიამ იცის უთვალავი დანაშაული, რაც ღმერთის სახელით ხდებოდა. ღვთის რწმენის არ შეეძლო ადამიანის ხსნა ბოროტებისაგან თუნდაც იმიტომ, რომ რელიგიის მიხედვით ღმერთი ყოვლად მოწყალეა და საკმარისია ლოცვა და მონანიება, რომ მოწყალე ღმერთმა ყოველივე გაპატიოს და შეგინდოსო. მათეს სახარების გადმოცემით პეტრე მოციქული ეკითხება იესო ქრისტეს: უფალო! როდენ გზის უნდა შესცოდოს ძმამან ჩემმან, და მიუტეო მას? ვიდრე შვიდჯერ? იესო უპასუხებს: არ შვიდჯერ, არამედ სამოცდაათი შვიდჯერ (ე. ი. 490-ჯერ).

ქრისტიანული რელიგია იმდენად არ აფასებს მართალ ადამიანს, რამდენადაც ცოდვილს, რომელმაც უკვე მოინანია თავისი ცოდვაბ. ლუკას სახარებაში წერია: „ესრეთ იყოს სიხარული ცათა შინა ერთისათვის ცოდვილისა, რომელმან შერცხანოს, ვიდრე 99 მართალთა, რომელთაც არაფერი აქვს შესანანიელი“.

ამრიგად, **რელიგია და მისი მსახურნი მორალურად ამართლებენ ყოველგვარ დანაშაულს, თუ მისი ჩამდენნი მოინანიებენ მას.** გამონაკლისს წარმოადგენს მხოლოდ ისეთი დანაშაული, რომელიც ჩადენილია ღმერთისა და დედამიწაზე მისი მოადგილეების წინააღმდეგ.

ამრიგად, ის აზრი, რომ რელიგია ხელს უწყობს ზნეობის ამაღლებას და იცავს ადამიანს ბოროტებისა და დანაშაულისაგან, უარყოფილია თვით ცხოვრების მიერ.

მორალური პრინციპები და ყოფაქცევის ნორმები ადამიანთა ბიოლოგიური, თანდაყოლილი თვისება როდია. ის არც ზებუნებრივი წარმომობისაა, როგორც არ შეიძლება აგრეთვე ამა თუ იმ კლასისა ან საზოგადოებისათვის მისაღები, დადებითი და პატივსაცემი საქციელი ყველა კონკრეტულ პირობებში უპასუხებდეს ერთისა და იმავე კლასის ან საზოგადოების ინტერესებს.

ცნობილია, რომ ერთსა და იმავე მორალურ ნორმას არ შეუძლია გაითვალისწინოს სხვადასხვა კონკრეტული სიტუაცია.

კომუნისტური პარტია ყოველგვარი სიცრუისა და სიყალბის წინააღმდეგია. მისთვის სიმართლე მორალურია, ხოლო სიცრუე ამორალური. მაგრამ ეს იმას როდი ნიშნავს, რომ სიმართლისა და პირდაპირობის გულისათვის გაანდო მტერს საკუთარი ქვეყნის საიდუმლოება. კონკრეტულ ვითარებაში სიმართლე, დიდსულოვნება შეიძლება გადაიქცეს ამას რელიგიის მესვეურები ქადაგებენ. მორალი, ისევე როგორც საზოგადოებრივი ცნობიერების სხვა ფორმა, —წარმოიშვა ადამიანთა განსაზღვრული ეკონომიური ურთიერთობის საფუძველზე და იცვლება არსებული საწარმოო ურთიერთობის შეცვლის შედეგად. მორალი ცხოვრების პირობებით განისაზღვრება. ივი საზოგადოებრივი კატეგორიაა და ანტაგონისტურ კლასებად დაყოფილ საზოგადოებაში კლასობრივ ხასიათს ატარებს. არ არსებობს მარადიული, უცვლელი, ყველა დროისა და სოციალური ფორმაციისათვის მისაღები მორალური პრინციპები და ნორმები.

ერთხელ და სამუდამოდ დადგენილი მორალური ნორმები არათუ არ გამოდგება ყველა საზოგადოებრივი ფორმაციისათვის, არამედ უეჭველია ერთი საზოგადოებრივი ფორმაციისთვისაც, თუ ის ანტაგონისტურ კლასებად არის დაყოფილი. კლასობრივ საზოგადოებაში ის, რაც სიკეთეა ერთი კლასისათვის, ბოროტებაა მეორისათვის, ის, რაც სამართლიანია პირველისათვის, უსამართლოა მეორისათვის.

არ ეწინააღმდეგობა, თუ ადამიანი დაიბადა ერთ კლასობრივი ბრძოლის კანონებს, შესუსტებს სიფხიზლეს. ჭეშმარიტება ყოველთვის კონკრეტული. ამა თუ იმ საქციელის ჩადენის დროს ჩვენ უნდა ვხელმძღვანელობდეთ სწორი იდეებითა და პრინციპებით. მხოლოდ მაშინ იქნება ჩვენი მოქმედება სწორი და სამართლიანი.

რელიგიური მორალი ამართლებს კლასობრივ ჩაგვრას. იგი მოუწოდებს მორწმუნეებს მორჩილებისა და მოთმინებისაკენ და მოითხოვს, რომ მონები გულითა და სულით ემსახურონ თავიანთ ბატონებს, ხოლო ურჩი ღვთის წყრომით ემუქრება. „მონებო, ყველფერში დაემორჩილეთ თქვენს ხორციელ ბატონებს; ემსახურეთ მათ არა მარტო შესახედავთ, როგორც პირფერნი, არამედ გულის სიმართლითა და ღვთის შიშით“ — ასეთია პავლე მოციქულის ეპისტოლე კოლასელთა მიმართ. აი რატომ უეჭერდა და უეჭერს მხარს რელიგიურ მორალს ყველა ექსპლოატატორული კლასი — მონათმფლობელი, ფეოდალები, ბურჟუაზია, აი რატომ არ ენანებათ მათ ფული ეკლესიისა და სამღვდელოების შესანახად. მათთვის დიდად ხელსაყრელია ქადაგება: „გიყვარდეთ მტერნი თქვენნი, და აკურთხებდით მწყევართა თქვენთა, და კეთილსა უყოფდით მოძულეთა თქვენთა, და ულოცავდით მათ, რომელნი გმძლავრობდენ თქვენ და გდევნიდნენ თქვენ (მათეს სახარება, თავი 5, მუხლი 44).

მორჩილებისა და მოთმინების მორალი, მტრისადმი სიყვარულის მორალი, ეწინააღმდეგება პროლეტარიატის მორალს, საბჭოთა ადამიანის მორალს. ჩვენმა ხალხმა კარგად იცის ლენინის მითითება, რომ ვინც აშენდებს მონას, იმის ნაცვლად, რომ აიჯანყოს იგი მონობის წინააღმდეგ, ის მონათმფლობელობას ეხმარება.

რელიგია არ სჯერდება მარტო მონური იდეების ქადაგებას. მას არა სწამს ბედნიერება ამ ქვეყანაზე. და ადამიანის საქმიანობას დედამიწაზე აფასებს როგორც სამზადისს საიქიო ცხოვრებისა-თვის. რელიგია მოითხოვს ამ ქვეყნის სძულვილს.

რელიგია უარყოფს ამ ქვეყნის სიყვარულს იმ მოტივით, რომ თითქოს ამაში არ გამოიხატება ღმერთისადმი სიყვარული, მაგრამ ამითაც არ კმაყოფილდება და პირდაპირ აცხადებს, რომ ამ ქვეყნის სიყვარული ღვთის სძულვილია. ვისაც ეს ქვეყანა უყვარს, ის ღვთის მტერია. ნუთუ არ იცით, ამბობს **იაკობ** მოციქული თავის ეპისტოლეში, რომ „სიყვარული სოფლისა ამის მტრობაა ღვთისა? ან უკვე, რომელსა უნდეს მეგობრად — ყოფად ამა სოფლისა, მტრად ღმერთსა აღუდგების“.

გამოდის, რომ ნამდვილმა მორწმუნემ ამქვეყნიურ ცხოვრებაზე ხელი უნდა აიღოს და დაადგეს ესოდ ქრისტეს გზას. ამ მიზნით მან უნდა მიატოვოს სახლ-კარი, ცოლ-შვილი, დედ-მამა, და-ძმანი, რისთვისაც ის ჯილდოს მიიღებს და საუკუნო ცხოვრებას დაიმკვიდრებს.

გასაგებია, რომ ასეთ მორალს შეუძლია მხოლოდ ჩაახშოს ადამიანის აზრი და ნებისყოფა, ჩაჰკლას მასში აქტივობა, დანერგოს ფატალიზმი და საკუთარი ძალებისადმი ურწმენობა, ადამიანს არ მისცეს საშუალება ვაგოს, თუ ვინ არის ხალხის ტანჯვისა და უბედურების მიზეზი, შეიცნოს საზოგადოებისა და ბუნების განვითარების კანონები, იბრძოლოს უკეთესი საზოგადოებრივი წყობილებისათვის, საამური და ბედნიერი მომავლისათვის არა ზეცაში, არამედ ამ ქვეყნად.

კომუნისტური მორალის პრინციპები, რაც ესოდენ მკაფიოდ ასახულია სკკპ პროგრამაში, ემსახურება კომუნისტური საზოგადოების აშენების დიდ საქმეს აქედან შეიძლება მხოლოდ ერთი დასკვნა გავაკეთოთ — ის, რაც ხელს უწყობს კომუნისტურ საზოგადოების აშენებას — სიკეთეა, მორალურია, რაც ხელს უშლის — ბოროტებაა, ამორალურია.

კომუნისტური მორალი საერთოსაკაცობრიო მორალია. იმდენად, რამდენადაც კომუნისტური მორალი უპირისპირდება ექსპლოატატორთა კლასობრივ მორალს, კაპიტალისტური სამყაროს ზნე-ჩვეულებებსა და შეხედულებებს, ის ყველაზე სამართლიანი და კეთილშობილური მორალია, რომელიც თანაბრად ემსახურება როგორც საბჭოთა ხალხს, ისე მთელი მსოფლიოს მშრომელთა ინტერესებსა და იდეალებს.

ის გარემოება, რომ ჩვენი ხალხის შეგნებაში განუყოფლად გაბატონებულია სოციალისტური იდეოლოგია და კომუნისტური მორალი, იმას როდი ნიშნავს, რომ ჩვენს ქვეყანაში ადგილი არა აქვს კომუნისტური მორალის საწინააღმდეგო მოვლენებს, რომ ყველა საბჭოთა ადამიანის შეგნებიდან აღმოფხვრილია კაპიტალიზმის გადმონაშთები, რომ ყველა ისე იქცევა, როგორც ამას მოითხოვს კომუნიზმის ინტერესები, რომ მშრომელთა კომუნისტური სულისკვეთებით აღზრდა დამთავრებულია. ცხადია ეს ასე არ არის.

საჭიროა წარსულის მავნე გადმონაშთებთან საერთოდ და კერძოდ, რელიგიის წინააღმდეგ ბრძოლას ვაწარმოებდეთ არა კამპანიურად, არამედ თანმიმდევრულად. ჩავაბათ ათეისტური პროპაგანდაში ფართო მასები და მოვაცეთ მას მიზანსწრაფული, ქმედითი ხასიათი.

ბ. ჭელიძე.

კომუნისტი

№-2 გვერდი, სამშაბათი,
30 აგვისი, 1964 წ.

დეკუტატი და ცხოვრება

როცა გული გულზეა

ყოველწლიურად იზრდება, ლამაზი და კეთილმოწყობილი ხდება მესტია. მწყობრში დგება ახალი საწარმოები, შენდება საცხოვრებელი სახლები, ადმინისტრაციული და სამეურნეო ნაგებობანი. მწყობრში დგება ქუჩები, მოედნები. სოფლებში ჭრაქისა და კვარის ნაცვლად ელჩის ნათურები კაშკაშებს, ლამპარკობს რადიო.

უკანასკნელ წლებში საეკსპლოატაციოდ გადაეცა ახალი კომუნალური სახლი, პარტიული კომიტეტის შენობა, საშუალო სკოლა, კირისა და ლიმონათის ქარხნები.

მარტო წელს მესტიელებმა 28 ათასზე მეტი ხე და ბუჩქი დარგეს. ააშენეს რაიონული მაღაზიის ორსართულიანი შენობა, თბოელექტროსადგური, საცურაო აუზი. წარმატებით მიმდინარეობს სკოლა-ინტერნატის მშენებლობა. მესტიის თავზე ამაყად შლის მხრებს ახალი ტურისტული ბანაკი „უშბა“. დაიწყო მესტია-ზუგდიდის სამანქანო გზის გაფართოება.

იზრდება მოსახლეობის კულტურული და მატერიალური ცხოვრების დონე. გაუმჯობესდა სავაჭრო და საექიმო მომსახურება. წარმატებით ხორციელდება დიდი შვიდწლედის დავალებანი.

ამაში დიდი წვლილი მიუძღვით დეპუტატებს. ისინი ყოველივე ახლისა და მოწინავის წამომწყებნი არიან: ყოველ უბანზე ახალ წარმატებებს აღწევენ, პირად მაგალითს აძლევენ სხვებს.

მესტიის რაისაბჭოს აღმასკომში დეპუტატებს შემოაქვთ საქმიანი წინადადებები. ერთნი სასოფლო გზებისა და ხიდების კეთილმოწყობას მოითხოვენ, მეორენი-სკოლებისა და კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა ქსელის გაფართოების ააკითხს აყენებენ, სხვები საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის შესახებ მსჯელობენ. ყველანი ერთად სოფლის კეთილდღეობისათვის ზრუნავენ, უმწიკლოდ ეესახურებიან თავიანთ ამმრჩეველებს, გამოხატავენ მათ ინტერესებს, საბჭოების წინაშე მდგომი ამოცანების წარმატებით განხორციელება, სახალხო მეურნეობის განვითარების გეგმების შესრულება, მშრომელთა კეთილდღეობის შედგომი გაუმჯობესება, მასებთან კავშირის განტკიცება — აი მათი ყოველდღიური საზრუნავი.

რაიონის ადგილობრივი საბჭოები, დეპუტატები და აღმასკომები მჭიდროდ არიან დაკავშირებულნი თავიანთ ამმრჩეველებთან. პერიოდიულად ანგარიშს აბარებენ ჩატარებული მუშაობის შესახებ, მსჯელობენ საჭირბოროტო საკითხებზე, რაზმავენ მშრომელთა შვიდწლედის დავალებათა შესასრულებლად.

დეპუტატები აქტიურად იბრძვიან სახელმწიფო დავალებათა ვადამდე და გადაჭარბებით შესრულებისათვის. წელს მესტიის რაიონის სასოფლო საბჭოებმა სახელმწიფოს გემის ზეგით მიაყოდეს ათობით ცენტნერი ხორცი. ზეგემითი ხორცი ჩააბარეს მესტიის, ბეჩოს, ცხუმარის, ეცერის, ფარის, ლახამულის, ნაკოსა და ხაინის სასოფლო საბჭოებმა.

სოფელ ლეზგარაში უგზოობის გამო ვერ შედიოდა ავტომანქანა, ამ სოფლის მშრომელებს შორიდან უხდებოდათ აგრეთვე სასმელი წყლის მოტანა. დეპუტატების შ. საღლანის, ლ. ბოღელიანისა და ლ. შამფრანის თაოსნობით სოფელში შემოიყვანეს წყალსადენი, გაკეთეს ავტოსამანქანო გზა. გზისა და წყალსადენის შენებლობაზე პირველი ბარი დეპუტატებმა დაკრეს. სასარგებლო საქმეს ყოველთვის ბევრი მხარდამჭერი ჰყავს. დეპუტატებს მოელი სოფლის მოსახლეობა ამოუდგა მხარში. ახლა სოფლის ცენტრში საუკეთესო წყაროს წყალი ჩუხჩუხებს, ავტომანქანები შემოდიან.

სოფელ მაზერში გაყვანილ იქნა სატელეფონო ხაზი, აშენდა სკოლა, გაიხსნა ბიბლიოთეკა, მაღაზია და სამედიცინო დახმარების პუნქტი, შეაკეთეს ხიდები და სასოფლო გზები. ამ სასარგებლო საქმის წამომწყებნი დეპუტატები ნ. კეკეანი და ა. უშხვანი იყვნენ.

სოფელ ფარში ბინერალური წყალი შეჭოიყვანეს წყალსადენი მილებით, სოფელ ღუმურში — წყაროს წყალი. გაკეთდა სამანქანო გზა სოფელ ლუსამდე. ამ საქმესაც დეპუტატები ს. დადიჩქელიანი და ც. ხარსავიძე ხელმძღვანელობდნენ.

მესტიაში უპატრონოდ იყო მიტოვებული კვედილაშის მინერალური წყალი. დეპუტატმა ა. ჩართოლანმა გადაჭრით მოითხოვა ამ წყლის კეთილმოწყობა და სამკურნალოდ გამოყენება. ჭალე აქ საბაბანაო მოაწყეს, მომავალ წელს კიდევ უფრო გაფართოვდება ეს საბანაონო, რათა მშრომელთა მოთხოვნილება დაკმაყოფილდეს.

დეპუტატმა ნ. გუჯეჯიანმა დააყენა საკითხი მესტიის სკოლა-ინტერნატისა და მულახის საშუალო სკოლის მშენებლობის შესახებ. ამ წინადადებამ მალე შეისმა ფრთები. ბესტიაში წარმატებით დაიწყო სკოლა-ინტერნატის მშენებლობა, რისთვისაც 485.697 მანეთი დაიხარჯება. დაიწყო აგრეთვე მულახის საშუალო სკოლის მშენებლობა, რაზეც დაიხარჯება 135.000 მანეთი.

დამთავრდა მესტიის წყალსადენი ქსელის გაფართოება. რაიონული ცენტრის ქუჩებში და მოედნებზე 4.500 კვადრატულ მეტრზე დაიგო ასფალტი. გამწვანდა ქუჩის სანაპირები 1.000 კვ. მეტრზე, სადაც 500 ძირზე მეტი მწვანე ნარგავები დარგეს. აშენდა ქუჩის საყრდენი კედელი, შემოღობეს ბაზონები, მიმდინარეობს სასტუმროს გაფართოება. ყველაფერი ეს დეპუტატ ე. რატიანის ინიციატივით გაკეთდა.

ლენჯერში დეპუტატ პ. ჭარგიანის წინადადებით გაყვანილ იქნა სასოფლო გზა 2 კილომეტრზე.

დეპუტატი ხალხის მსახურია. იყო ხალხის მსახური ადგილი როდია, ამისათვის აუცილებელია იყო შრომისმოყვარე, ინიციატივიანი, შენს ყოველ სიტყვას ჰქონდეს ძალა, ფასი, ავტორიტეტი, გამოირჩეოდე სხვებისაგან საქმიანობით. მესტიის რაისაბჭოს დეპუტატები — პ. ავალიანი, ჯ. ფალიანი, პ. დადგანი, ლ. ბოღელიანი, თ. ნიგურიანი, ფ. ბოჯელიანი ყველა ამ საუკეთესო თვისებას ამჟღავნებენ.

სვანეთის მარმარილოს მაღაროთა სამმართველო, რომელსაც დეპუტატი ჯ. ფალიანი ხელმძღვანელობს ყოველწლიურად წარმატებით ასრულებს საერთო პროდუქციის გამოშვების გეგმებს, ზრდის შრომის ნაყოფიერებას. მნიშვნელოვანი წარმატებები აქვს რაისამომხმარებლო კოოპერაციას, რომელსაც დეპუტატ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲗᲐ ᲪᲔᲜᲢᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲑᲚᲝᲑᲐ
ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲚᲐᲜᲔᲢᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲡᲢᲣᲛᲠᲔᲑᲘ ᲑᲐᲚᲘᲡ ᲙᲣᲜᲫᲣᲚᲖᲔ

28 ᲘᲕᲜᲘᲡᲘᲡ ᲡᲡᲠ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა ჯგუფი ა. ი. მიქოიანის მეთაურობით სურაბაიდან ბალის კუნძულზე ჩავიდა. საბჭოთა პარლამენტარები, როგორც პრეზიდენტ სუკარნოს სტუმრები, აქ ორ დღეს დაპყოფენ.

სურაბაიდან გამგზავრების წინ ა. ი. მიქოიანი შეხვდა ადგილობრივ კორესპონდენტებს და უპასუხა მათ შეკითხვებზე.

სურაბაიში ინდონეზიის პრემიერ-მინისტრის პირველმა მოადგილემ სუბანდრიომ და ა. ი. მიქოიანმა სტატუები წარმოთქვეს ხალხმრავალ მიტინგზე.

ᲠᲣᲛᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲓᲔᲚᲔ�გᲐᲪᲘᲐ—ᲡᲐᲣᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲨᲘ

ᲑᲣᲥᲐᲠᲔᲡᲢᲘ. საფრანგეთის მთავრობის მიწვეული რუმინეთის მთავრობის დელეგაცია, რომლის შემადგენლობაში იქნებიან რუმინეთის სახალხო რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ი. გ. მაურერი, მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბირლედანუ და სხვანი, საქმეთა მინისტრი კ. მენესკუ, 26 ივლისს ვიზიტად ჩავა საფრანგეთში.

(საკდესი).

ᲙᲔᲗᲘᲚᲘ ᲘᲧᲝᲡ ᲗᲥᲕᲔᲜᲘ ᲛᲝᲒᲖᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲐ ᲜᲝᲠᲕᲔ�გᲘᲐᲨᲘ!

ᲝᲡᲚᲝ, 27 ივნისი. (საკდესი). ნორვეგიის მმართველი მუშათა პარტიის ორგანომ გაზეთმა „არბეიდერბლადეტმა“ დღეს გამოუშვა საბჭოთა კავშირისადმი მიძღვნილი სპეციალური ნომერი. პირველ გვერდზე მოყვანილია ტექსტი ნ. ს. ხრუშჩოვის მისალმებისა გაზეთის მკითხველებისადმი და ნორვეგიის პრემიერ-მინისტრ ე. გერჰარდსენის მისალმება ნ. ს. ხრუშჩოვისა და საბჭოთა ხალხისადმი. გაზეთი ათავსებს აგრეთვე ნ. ს. ხრუშჩოვისა და ე. გერჰარდსენის ფოტოსურათებს.

სპეციალური ნომრის ცხრა გვერდზე გაზეთი ახასიათებს საბჭოთა ხალხის მიღწევებს, განათლების სისტემას სსრ კავშირში, აქვეყნებს მასალას „ციფრები და ფაქტები საბჭოთა კავშირის შესახებ“. რამდენიმე სტატიაში მოყვანილია ცნობები ნორვეგიელ ავტორთა წიგნების გამოცემაზე საბჭოთა კავშირში და მათ პოპულარობაზე, აგრეთვე აღნიშნავენ, რომ ნორვეგიელები დიდ ინტერესს იჩენენ საბჭოთა ადამიანების ცხოვრებისადმი.

ნორვეგიის მუშათა პარტიასთან დაახლოებულმა ყურნალმა „აქტუელმა“ 16 გვერდზე გამოაქვეყნა დაწვრილებითი, ფოტოსურათებიანი რეპორტაჟები ნ. ს. ხრუშჩოვის ყოფნის შესახებ დანიასა და შვეიცარიაში.

გაზეთმა „არბეიდერბლადეტმა“ მოათავსა გემთსაშენ „აკერს მეკანისტე ვერკსტედის“ პროფკავშირის თავმჯდომარის ტ. ბერნტსენისა და ოსლოს მშენებელთა პროფკავშირის გამგეობის განცხადებანი იმის შესახებ, რომ როცა ნ. ს. ხრუშჩოვი ოსლოში ჩამოვა, ნორვეგიის დედაქალაქის მშრომელნი გამოვლენ ქუჩებში, რათა შეეგებონ საპატიო საბჭოთა სტუმარს და უთხრან: „კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება ნორვეგიაში!“.

ეხება რა ნ. ს. ხრუშჩოვის შვეიცარიაში ყოფნის შედეგებს, „არბეიდერბლადეტი“ აღნიშნავს, რომ ორივე მხარეს სურს განავითაროს კეთილმეზობლური ურთიერთობა.

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲘᲡ ᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘᲡᲒᲐᲜᲘ ᲤᲘᲜᲔᲗᲨᲘ

ᲰᲔᲚᲡᲘᲜᲙᲘ, 27 ივნისი. (საკდესი). ფინეთში ერთი კვირის განმავლობაში სტუმრად იყო საბჭოთა მომღერალი — საბჭოთა კავშირის სახალხო არტისტი გეორგ ოტსი. გეორგ ოტსმა, რომელიც პოპულარულია ფინეთში, შეასრულა სიმღერები ჰელსინკისა და ფინეთის სხვა ქალაქებში გამართულ კონცერტებზე.

ᲛᲖᲐᲓᲓᲔᲑᲐ ᲞᲠᲝᲕᲝᲙᲐᲪᲘᲐ

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘ, 29 ივნისი. (საკდესი). დღეს აქ -გაიმართა პრეს-კონფერენცია, რომელზეც სიტყვა წარმოთქვა გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა ა. ნორდენმა. მან ილაპარაკა, რომ ბონის ხელისუფალთ განზრახული აქვთ 1 ივლისს დასავლეთ ბერლინში მოაწყონ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტის დემონსტრაციული არჩევნები და ხაზი გაუსვა, რომ ეს პროვოკაცია, რომელსაც ამზადებენ, მიმართულია მშვიდობისა და დაძაბულობის შენელების წინააღმდეგ.

დოკუმენტური ფაქტებით ა. ნორდენმა ცხადყო, თუ რა უმსგავს საქმიანობას ეწეოდა ნაციზმის დროს დასავლეთ გერმანიის ახლანდელი პრეზიდენტი ლუბკე, რომელიც კვლავ უნდათ აირჩიონ ამ პოსტზე. აგრეთვე მოიყვანა ბონის ადგილადადასცელებული პირების საქმეთა მინისტრის ლემერის ნაცისტებთან აქტიური თანამშრომლობის ახალი ფაქტები.

ა. ნორდენმა გააშუქა გერმანიის პოლიტიკის პროგრამა იმ წინადადებებთან შესაბამისად, რომლებიც არაერთგზის წამოუყენებია გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობას.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲘᲜᲢᲔᲠᲕᲘᲣ

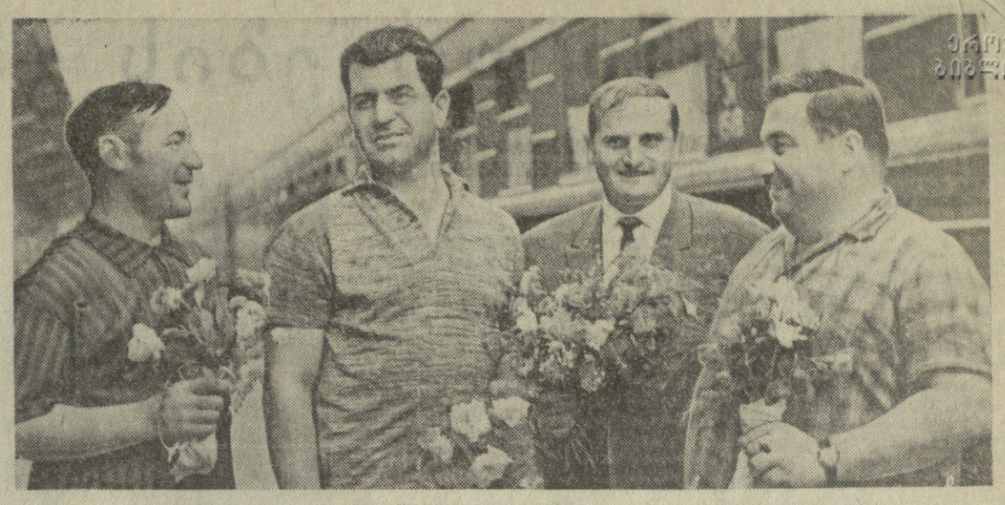

1.150 ᲓᲦᲔ ᲐᲡᲣᲐᲜᲨᲘ

ᲕᲣᲨᲘᲜ „ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐᲨᲘ

ᲒᲣᲨᲘᲜ, 29 ივნისს, თბილისში დაბრუნდა ერთი ჯგუფი ასუანის მაღლივი კაშხალის მშენებლობის მონაწილეებისა, რომლებიც საბჭოთა კავშირის სხვა მრავალ სპეციალისტთან ერთად სამ წელზე მეტ ხანს იმყოფებოდნენ არაბთა გაერთიანებულ რესპუბლიკაში. ჩამოსულთა შორის არიან ტრესტ „საქჰიდროენერგოშენის“ ინჟინრები თენგიზ ჩუბინიძე, იური ბახოლდინი, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სამთო საქმის ინსტიტუტის სამთო ინჟინრები ამირან თევზაძე და დიმიტრე ფირცხალავა.

ასუანის მშენებლები „კომუნისტის“ რედაქციაში მოვიწვიეთ და ვთხოვეთ ეამბნათ ამ გრანდიოზული მშენებლობის შესახებ. თავისი ამბანაგების სახელით გვეუბნებოდა ასუანის V-VI გვირაბების მშენებლობის უფროსი თ. ჩუბინიძე.

ასუანის ჰიდროკვანძი საზღვარგარეთის ერთ-ერთი უდიდესი მშენებლობაა, რაც საბჭოთა კავშირის დახმარებით ხორციელდება. ეს ჰიდროკვანძი შენდება საბჭოთა ენერგეტიკოსების პროექტით. როგორც ცნობილია, პროექტმა გაიარა საერთაშორისო ექსპერტიზა და მაღალი შეფასება მიიღო. ასუანის 111 მეტრი სიმაღლის კაშხალი შექმნის წყალსაცავს, რომლის მოცულობა 130 მილიარდი კუბური მეტრი იქნება. წყალსაცავიდან მოირწყვება 520.000 ჰექტარი მიწა, რომელზეც შეიძლება მიიღონ სამი მოსავალი წელიწადში. გარდა ამისა, მნიშვნელოვან ფართობზე გაუჭირდებადა მორწყვის სისტემა. წყალსაცავი სხვა დიდმნიშვნელოვან როლსაც შეასრულებს — წყალდიდობის დროს იგი ზედმეტ წყალს მიიღებს, ნილოსს ადიდების საშუალებას არ მისცემს და ამით უბედურებას აცილებს ხალხს.

ასუანის მშენებლობაზე ჩვენმა ქვეყანამ გაგზავნა ინჟინრები, ტექნიკოსები, კვალიფიციური მუშები, რომლებმაც თავი ისახელეს ვოლგა-დონის მშენებლობაზე. ასუანში ჩავიდნენ აგრეთვე ჰიდროენერგოშენებლები ირტიშიდან, ანგარიდან, დნეპრიდან, ენისეიდან — სულ 1.800 საბჭოთა სპეციალისტი. მათ შორის ვიყავით საქართველოს წარგზავნილები.

ტრესტ „საქჰიდროენერგოშენს“ დაევალა მონაწილეობა მიეღო ასუანის გვირაბებისა და შახტების მშენებლობაში. არაბთა გაერთიანებულ რესპუბლიკაში ჩავედით ინჟინრები ი. ბახოლდინი, გ. ზოშტარია, ა. გველესიანი, თ. ჯაფარიძე, გ. მათიაშვილი, თ. თოფუა, საუკეთესო ოსტატები ძმები გორგი და ვალიკო ნემსიწყვრიძეები, იაშა ქარხელაძე, ზეინკალი ვალერი ფრუიძე და სხვები, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სამთო საქმის ინსტიტუტის თანამშრომლები, ინჟინრები ა. თევზაძე, დ. ფირცხალავა, ი. ხეცურიანი, დ. გვენეტაძე, გ. ჩიტიაშვილი, ბ. ტაბატაძე, დ. ბერიშვილი და სხვები, სულ 32 კაცი.

ასუანის მაღლივი კაშხალის მშენებლობის კომპლექსში, გარდა კაშხალისა, შედიოდა არხებისა და გვირაბების მშენებლობა. ვიდრე არხის მშენებლობა დაიწყებოდა, კალაპოტი უნდა შესცვლოდა ნილოსს, ამისათვის გაკეთდა ორი არხი და ექვსი გვირაბი. ეს გვირაბები უნიკალურია მსოფლიოში. თითეულის დიამეტრი ოთხსართულიანი სახლის სიმაღლეს უდრის. უნდა გითხრათ, რომ მშენებლები ნამდვილად გმირულად მუშაობდნენ. საბჭოთა სპეციალისტები ყველან მაგალითის მიმცემი იყვნენ. საქართველოს წარგზავნილებიდან მინდა დავასახელო ასუანის საგვირაბო სამმართველოს მთავარი გეოლოგი ა. ჯინგვლაშვილი, სამმართველოს ტექნიკური განყოფილების უფროსი თ. ჯაფარიძე, მარკშეიდერი, ა. გველესიანი, გვირაბსამმართველოს უფროსი ინჟინერი ა. თევზაძე და სხვები. მუშაობა დაძაბული იყო. ჩვენ სიტყვა მივეცით მთავრობას, რომ 1964 წლის 15 მაისისთვის გვირაბებსა და არხებს მოვამზადებდით ნილოსის გადახიდვისათვის. და მშენებლებიც თავს არ იზოგავდნენ. მაგალითისათვის დავასახელებთ მხოლოდ ერთ მომენტს — 1963 წლის ნოემბერში და დეკემბერშიც გვირაბების გაყვანისას ამოვიღეთ 62.000 კუბური მეტრი კლდე, რაც რეკორდული იყო მსოფლიო მასშტაბით. ეს მიღწეულ იქნა საუკეთესო მბურღავთა შრომით, რომლებსაც ხელმძღვანელობდა ინჟინერი დ. ფირცხალავა, ამით ორი თვის განმავლობაში ოთხი თვის დავალებს შეავასრულეთ.

დაუვიწყარი შთაბეჭდილება მოახდინა ჩვენზე მიტინგმა, რომელიც 14 მაისს გაიმართა ასუანში. ამ დღეს დაიწყო ნილოსის გადამწყვეტი ზტურმი, ჩვენ, მშენებლები, ვამაყობთ, რომ ჩვენს დღესასწაულზე ჩამოვიდნენ ნიკიტა სერგეევიჩი ხრუშჩოვი და არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის პრეზიდენტი გამალ აბდელ ნასერი. საბჭოთა მთავრობამ, არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის ხალხმა მაღალი შეფასება მისცეს საბჭოთა მუშებისა და სპეციალისტების გმირულ შრომას, დაჯილდოვეს საბჭოთა კავშირისა და არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის ორდენებითა და მედლებით. მაგალითად, „სუპატიო ნიშნის“ ორდენითა და რესპუბლიკის ორდენით დაჯილდოებულია ი. ბახოლდინი, მედლებით „შრომითი წარჩინებისათვის“ — ა. თევზაძე და თ. ჯაფარიძე. (თვითონ თ. ჩუბინიძე დაჯილდოებულია მედლით „შრომითი წარმატებისათვის“, რესპუბლიკის ორდენით და არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის მოკლაქის სუპატიო ნიშნით). მაგრამ თითოეული ჩვენგანისათვის საუკეთესო ჯილდო იმის შეგნებაა, თქვა დასასრულ თ. ჩუბინიძემ, რომ სინეინრო აზრის სასწაული — ასუანის მაღლივი კაშხალი გაულლებს საუკუნეებს, როგორც საბჭოთა კავშირისა და არაბთა გაერთიანებული რესპუბლიკის ხალხების შრომითი შემოქმედებითი თანამეგობრობის ძეგლი.

* * *

ᲡᲣᲠᲐᲗᲨᲘ: (მარცხნიდან) ი. ბახოლდინი, თ. ჩუბინიძე, დ. ფირცხალავა და ა. თევზაძე თბილისი ეაგზალზე.

ფოტო ვლ. გინზბურგისა.

ᲡᲮᲕᲐᲓᲐᲡᲮᲕᲐ ᲛᲔᲠᲘᲓᲘᲐᲜᲒᲖᲔ

△ **ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲓᲐ** კამბოჯის სახელმწიფოს მეთაურის პრინც ნოროდომ სიანუკის ოფიციალური ვიზიტი საფრანგეთში. ვიზიტის დროს პრინცი შეხვდა პრეზიდენტ დე გოლსა და საფრანგეთის სხვა ხელმძღვანელ მოღვაწეებს. საუბრების მსვლელობაში განიხილეს ძირითადად, პრობლემები, რომლებიც დაკავშირებულია სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის მდგომარეობასთან.

△ **ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ** ᲰᲐᲒᲘᲓᲘ ᲗᲣᲠᲥᲔᲗᲘᲡ ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲠ-ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘ ᲘᲡᲛᲔᲗ ᲘᲜᲝᲜᲣ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲪ ᲛᲝᲚᲐᲙᲐᲠᲐᲙᲘᲗᲐᲜ ᲑᲐᲛᲐᲠᲗᲐᲕᲡ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐᲡᲗᲐᲜ ᲙᲕᲘᲠᲝᲜᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲖᲔ.

△ „**ᲞᲠᲝᲢᲔᲡᲢᲘ**“ ᲕᲐᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲠᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲢᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲘᲜᲓᲝᲜᲔᲖᲘᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒ“, „ᲛᲝᲛᲐᲕᲝᲗᲛᲝ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ“ — ᲐᲡᲔᲗᲘ ᲚᲝᲜᲣᲜᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲘᲐᲠᲗᲐ ᲜᲐᲮᲐᲜᲨᲘ — ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲠᲗᲘᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲢᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲠ ᲛᲧᲝᲤᲘ ᲝᲚᲘᲛ�პᲘᲣᲠᲘ ᲝᲚᲘᲛᲠᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲨᲘ, ᲝᲚᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲙᲐᲜᲑᲔᲠᲐᲨᲘ ᲨᲔᲥᲛᲜᲘᲚᲘ ᲠᲣᲛᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲗᲐ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ Ი. Გ. ᲛᲐᲣᲠᲔᲠᲘ, ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ Კ. ᲛᲔᲜᲔᲡᲙᲣ. 26 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘᲡ ᲕᲘᲖᲘᲢᲐᲓ ᲩᲐᲕᲐ ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲨᲘ.

(საკდესი).

ᲓᲐᲠᲒᲐᲖᲝᲒᲐ ᲕᲐᲠᲨᲐᲕᲐᲨᲘ

ᲕᲐᲠᲨᲐᲕᲐ. პოლონეთის გაერთიანებული მუშათა პარტიის პირველმა მდივანმა ვ. გომულკამ და პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარემ ა. ზაჟადსკიმ დარბაზობა გამართეს იუგოსლავიის სოციალისტური ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტის, იუგოსლავიის კომუნისტთა კავშირის გენერალური მდივნის ი. ბროზ ტიტოს პატივსაცემად.

მიესალმა რა სპატიო იუგოსლავ სტუმარს, ა. ზაჟადსკიმ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ პოლონეთსა და იუგოსლავიას აკავშირებს თანამშრომლობა, რომელიც წარმატებით ვითარდება ყველა დარგში, საერთო მიზნები და მისწრაფებანი, განსაკუთრებით ისეთ არსებითს საკითხებში, როგორიცაა მშვიდობა და სოციალიზმი. მან აღნიშნა, რომ ორივე მხარეს ბევრ საერთაშორისო საკითხში მსგავსი ან თითქმის ერთნაირი პოზიცია აქვთ.

სპასუხო სიტყვაში ი. ბროზ ტიტომ თქვა, რომ იუგოსლავია-პოლონეთის მოლაპარაკება გულწრფელი და მეგობრული იყო, რომ ორი ქვეყნის შეფასება და შეხედულებანი ძირითად საერთაშორისო პრობლემებზე მსგავსია, ანდა ძალიან უახლოესდება ერთმანეთს.

ი. ბროზ ტიტომ ხაზი გაუსვა, რომ ყოველმა ცდამ მშვიდობის საქმე ხელოვნურად დააშორონ სოციალიზმის საქმეს შეიძლება მხოლოდ უდიდესი ზიანი მოუტანოს მშვიდობასა და სოციალიზმს.

ᲡᲐᲮᲠᲩᲝᲑᲔᲚᲐᲖᲔ

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ, 28 ივნისი. (საკდესი). გუშინ ჩამოახრჩეს მაიორი ფეთი გორჯანი. ის იყო ერთ-ერთი ორგანიზატორი სახელმწიფო გადატრიალებისა, რომელიც 1963 წლის 20 მაისს ღამით მოხდა და მარცხით დამთავრდა, იუწყება ფრანს პრესის სააგენტოს კორესპონდენტი ანკარიდან.

უკანასკნელ წუთს გადაიდო პოლკოვნიკ აიდემირის საკვდილით დასჯა, რომელსაც იმავე საქმის გამო ჰქონდა საკვდილი მიესჯილი. სამხედრო ტრიბუნალმა უარყო აიდემირის ადვოკატების პროტესტი, მაგრამ მისი ჩამოხრჩობა გაურკვეველი ვადით გადადო, სანამ დამთავრდებოდეს პროტესტის განხილვის ოფიციალური პროცედურა.

ᲘᲜᲓᲝᲜᲔᲖᲘᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲡᲐᲐᲠᲩᲔᲕᲜᲝ ᲛᲝᲒᲖᲐᲣᲠᲝᲑᲐ

ᲯᲐᲠᲢᲐ, 29 ივნისი. (საკდესი). ინდონეზიის პრეზიდენტმა ს. ჯონსონმა ინდონეზიის ეროვნული საბჭოს სხდომაზე გაუგზავნა, ვაშინგტონში ჩაფრინდა თურქეთის პრემიერ-მინისტრი ისმეთ ინენიუ. მეორე დღეს ვაშინგტონს გაეშვა ზეგრეთვე საბერძნეთის პრემიერ-მინისტრ პაპანდრეუ. მათი ვიზიტის მიზანია მოლაპარაკება ჯონსონთან „კვიპროსის პრობლემაზე“. ცნობილი გახდა, რომ ინენიუსა და პაპანდრეუს სთხოვეს ამერიკის შეერთებულ შტატებში ვიზიტის დამთავრების შემდეგ ეწვიონ ლონდონსა და პარიზს. ამ დედაქალაქებშიც განხილავენ იმავე „კვიპროსის პრობლემას“.

რით აიხსნება, რომ დასავლეთის სახელმწიფო მოღვაწეებმა ესოდენ გაცხოველებული საქმიანობა გააჩაღეს კვიპროსის გარშემო? რით აიხსნება, რომ მთელი მსოფლიოს გაზეთების ფურცლებზე გამუდმებით იბეჭდება ცნობები ამ ქვეყნის ამბების შესახებ, „კვიპროსის კრიზისისა“ და საფრთხის შესახებ, რასაც კვლავ უკმნიან კვიპროსის რესპუბლიკის ტერიტორიულ მთლიანობასა და ხელშეუხებლობას? შეიარაღებული შეტაკებების დაწყებიდან, რომელთა გამო კვიპროსმა მსოფლიო საზოგადოებრიობის მთელი ყურადღება მიიპყრო, ნახევარ წელიწადზე მეტი გავიდა. სამი თვეა, რაც კუნძულზე არიან გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის შეიარაღებული ძალები, ამასთან მათმა რიცხვმა 7 ათას კაცს მიაღწია (ინგლისის ჯარებთან ერთად, რომელთა ყოფნა კვიპროსში არ შეესაბამება არც მშვიდობის დაცვის ინტერესებს, არც, მით უფრო, კვიპროსელი ხალხის დიდი უმრავლესობის ნებასა და მისწრაფებებს). თითქოს უნდა მომხდარიყო მდგომარეობის სტაბილიზაცია, უთანხმოება კვიპროსელებს — ბერძნებსა და თურქებს შორის თითქოს უნდა აღმოფხვრილიყო. მაგრამ ეს ასე არ მოხდა.

ამ ორ თვეს შორის რომ ურთიერთობა დღემდე მოუწესრიგებელია, ამაში ბრალი მიუძღვით ინგლისს, ამერიკის შეერთებულ შტატებს, ნატოს სხვა ქვეყნებს, რომლებიც ანგარებითს მიზნებს ისახავენ კვიპროსში. სწორედ მათ გამოიწვიეს „კვიპროსის პრობლემა“, სწორედ ისინი ყოველგვარი ხრიკისა და ინტრიგის საშუალებით ცდილობენ შეინარჩუნონ ახლა დაძაბული მდგომარეობა ამ ქვეყანაში.

ამ სტრიქონების ავტორს, რომელიც წელიწადნახევარს მუშაობდა კვიპროსში საკვლევის კორესპონდენტად, შემთხვევით როდი მოჰყავს ბრჭყალებში ისეთი გამოთქმები, როგორიცაა „კვიპროსის პრობლემა“, „კვიპროსის კრიზისი“ და სხვ. არსებითად „კვიპროსის“ პრობლემა, როგორც ასეთი, არ არსებობს. არის უთანხმოებანი, არის, თუ გნებავთ, წინააღმდეგობანი კუნძულის მერძევთა და თურქთა თემებს შორის და ეს უთანხმებანი და წინააღმდეგობანი ადვილად შეუძლია გადაჭრას თვით კვიპროსელმა ხალხმა, როგორც კი შეწყვეტა ნატოს სახელმწიფოების ჩარევა მის საშინაო საქმეებში. კვიპროსელები — ორივე თემის წარმომადგენელნი, ისწლობით ცხოვრობდნენ მშვიდობიანად, ურთიერთ თანხმობით. გახსეთქილება მათ შორის ჩამოაგდეს ინგლისელებმა, რომლებიც ახორციელებდნენ თავიანთ პოლიტიკას მათთვის ჩვეული მეთოდის საფუძველზე: „გათიშე და იბატონე“.

„კვიპროსის პრობლემა“ იმ გაგებით, როგორც აშუქებს დასავლეთის პროპაგანდა, — ეს არის პრობლემა ინგლისის სამხედრო ბაზების შენარჩუნებისა კვიპროსში და, განსაკუთრებით ამჟამად, პრობლემა ნატოს წევრი ორი ქვეყნის — საბერძნეთისა და თურქეთის ურთიერთობისა. აი რა აღელვებს ნატოს მესვეურებს.

მაკარიოსის მთავრობის მტკიცე გადაწყვეტილება უარი თქვას ციურის-ლონდონის შეთანხმებებზე, რომლებიც მას თავს მოახვიეს, ნიშნავს ზოგიერთი სახელმწიფოს, უწინარეს ყოვლისა ინგლისის უფლებების ლიკვიდაციას, რომლებიც ბუალაგეენ კვიპროსის რესპუბლიკის დამოუკიდებლობასა და სუვერენიტეტს; ეს საეჭვოდ ხდის ინგლისის ეგრეთწოდებული „სუვერენული ბაზების“ შენარჩუნებას კვიპროსში, ბაზებისა, სადაც დასავლეთის პრესის ცნობებით, რომლებიც ჯერ არავის უარუყვია, არის ატომური იარაღი. ეს გარემოება, რომ თურქეთი აშკარად, ყოველნაირად უჭერს მხარს კვიპროსის თურქი უმცირესობის ხელმძღვანელობას და იმუქრება, რომ თურქეთის ჯარები შეიჭრებიან კვიპროსში, ამ ბოლო დროს ქმნის საფრთხეს, რომ მოხდეს შეიარაღებული შეტაკება ნატოელ „მეგობრებსა“ და მოკავშირეებს — თურქეთსა და საბერძნეთს შორის. ამ აგრესიული ბლოკის მთელი ხმეგენ კვიპროსის რესპუბლიკის დამოუკიდებლობასა და სუვერენიტეტს; ეს საეჭვოდ ხდის ინგლისის ეგრეთწოდებული „სუვერენული ბაზების“ შენარჩუნებას კვიპროსში, ბაზებისა, სადაც დასავლეთის პრესის ცნობებით, რომლებიც ჯერ არავის უარუყვია, არის ატომური იარაღი. ეს გარემოება, ამ ყველანაირად უჭერს მხარს კვიპროსის თურქი უმცირესობის ხელმძღვანელობას და იმუქრება, რომ თურქეთის ჯარები შეიჭრებიან კვიპროსში, ამ ბოლო დროს ქმნის საფრთხეს, რომ მოხდეს შეიარაღებული შეტაკება ნატოელ „მეგობრებსა“ და მოკავშირეებს — თურქეთსა და საბერძნეთს შორის. ამ აგრესიული ბლოკის მთელი ხმეგენ კვიპროსის რესპუბლიკის დამოუკიდებლობასა და სუვერენიტეტს; ეს საეჭვოდ ხდის ინგლისის ეგრეთწოდებული „სუვერენული ბაზების“ შენარჩუნებას კვიპროსში, ბაზებისა, სადაც დასავლეთის პრესის ცნობებით, რომლებიც ჯერ არავის უარუყვია, არის ატომური იარაღი. ეს გარემოება, ამ ყველანაირად უჭერს მხარს კვიპროსის თურქი უმცირესობის ხელმძღვანელობას და იმუქრებს, რომ თურქეთის ჯარები შეიჭრებიან კვიპროსში, ამ ბოლო დროს ქმნის საფრთხეს, რომ მოხდეს შეიარაღებული შეტაკება ნატოელ „მეგობრებსა“ და მოკავშირეებს — თურქეთსა და საბერძნეთს შორის. ამ აგრესიული ბლოკის მთელი ხმეგენ

ᲘᲛᲞᲔᲠᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲗᲐ ᲘᲜᲢᲠᲘᲒᲔᲑᲘ

ᲗᲣᲠᲥᲔᲗᲘᲡ მუშაარის პასუხად კვიპროსის პარლამენტმა ივნისის დამდეგს აგრესიისაგან ქვეყნის დასაცავად ძალების მობილიზაციის მიზნით მიიღო კანონი საყოველთაო სამხედრო ბეგრის შესახებ, რომელიც უფლებას აძლევს მთავრობას ეროვნულ გვარდიაში გაიწვიოს 18-დან 50 წლამდე ასაკის ყველა მამაკაცი. რესპუბლიკის მთავრობის ამ, აგრეთვე ზოგიერთმა სხვა ღონისძიებამ თავდაცვისუნარიანობის გასაძლიერებლად, დიდი შეშფოთება გამოიწვია ვაშინგტონსა და ლონდონში, რომლებიც შეეშვინენ იმას, რომ საქმე ჰკონდათ სამხედრო თვალსაზრისით სრულიად უმწეო კვიპროსთან.

ᲗᲣᲠᲥᲔᲗᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲠᲘ ᲞᲐᲡᲣᲮᲐᲓ ᲙᲕᲘᲞᲠᲝᲡᲘᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲣᲕᲔᲠᲔᲜᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲐᲠᲐᲛᲔᲢᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲪᲐᲕᲐᲓ ᲫᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲑᲘᲚᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲥᲜᲐ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲑᲔᲒᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. ᲛᲐᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲞᲣᲜᲥᲢᲘ: ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲬᲘᲡᲛᲔᲠᲗᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲪᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲞᲘᲠᲝᲑᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲐᲨᲘ ᲐᲠᲐᲑᲗᲐ ᲒᲐᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲛᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲐᲡ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡ ᲞᲘᲠᲝᲑᲐ ᲐᲠ ᲘᲦᲔᲑᲐ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ.

ᲙᲕᲘᲠᲝᲡᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲔᲖᲘᲓᲔᲜᲢᲘᲡᲐ ᲛᲐᲙᲐᲠᲘᲝᲡᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲔᲯᲐᲠᲔᲑᲐ ᲛᲘᲡᲘᲡ ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ ᲙᲕᲘᲠᲘᲡᲐᲨᲘ ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲥᲜᲐ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲑᲔᲒᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ. ᲛᲐᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲞᲣᲜᲥᲢᲘ: ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲬᲘᲡᲛᲔᲠᲗᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲪᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲞᲘᲠᲝᲑᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕ

ჩვენი დღეების გმირებთან

ს. ალიოშინის „მთავარი როლი“ — მცირე თეატრის სპექტაკლი

მცირე თეატრი თბილისის სტუდიარი

მას შემდეგ, რაც დადგა კლასიკური სპექტაკლები „მეუფეს წყვდიადისა“, „მოჩვენებანი“, „ბგელები და ცხვრები“ და „ლეღი უნდერმაიერის მარაო“, თეატრმა გვიჩვენა პიესა თანამედროვე თემაზე — ს. ალიოშინის „მთავარი როლი“.

ს. ალიოშინის გმირებს ჩვენ არაერთხელ შეხვედრივართ. გვახსენდება დრონოვი და ყველა მისი მეგობარი და მოწიფიანდედეგე პიესიდან „ყველაფერი ადამიანებს რჩებათ“, რომელიც ავტორს მცირე შრომად როდი დაუჯდომია და ღრმად განუცდია. გვახსენდება აგრეთვე ნოვიკოვი და პროზოროვი პიესიდან „ბალატა“, რომელიც ესოდენ აქტიურად შევიდა ჩვენი ქვეყნის თეატრალურ ცხოვრებაში. გვახსენდება სხვა პერსონაჟებიც დრამატურგის პიესებიდან, რომლებსაც არაერთხელ მიუქცია მსახიობებისათვის მდიდარი მასალა სანტერესო, ფსიქოლოგიურად რთული მხატვრული სახეების შესაქმნელად. გახა საკმარისი არ არის დავასახელოთ ი. ბორისოვა ვასტანგოვის თეატრის სპექტაკლ „მარტოხელამი“, ან ნიკოლოს ჩერკასოვი, რომელსაც აკადემიკოს დრონოვის როლის შესანიშნავი შესრულებისათვის უმაღლესი ჯილდო — ლენინური პრემია მიენიჭა?

ს. ალიოშინის ამ პერსონაჟებს, რომლებსაც ყველანი ვიცნობთ, დღეს მიემატნენ კიდევ „მთავარი როლის“ გმირები. ეს არის პიესა უბრალო, საბჭოთა ადამიანებზე, მათს მოუწყობელ პირად ბედზე, ადამიანის დიდ და წვრილმან გრძნობებზე, ადამიანის ნაძდვილ და ყალბ მოწოდებაზე, იმაზე, რომ საჭიროა თვითეულმა ადამიანმა მონახოს თავისი ადგილი ცხოვრებაში, თავისი მთავარი როლი და, რომ იპოვნის, აუცილებლად დაიცვას იგი, არ დათმოს თავისი პოზიციები, გაუძლოს ბრძოლას, ჯერ კარ დაიხოსს. ეს პიესა იმასაც გვეუბნება, რომ ადამიანის ნიჭი და სახარბიელო საზოგადოებრივი მდგომარეობა ყოველთვის როდია მისი პირადი სულიერი განცდებისა და სულიერი სიშვიდის იდენტური.

ძნელი მისახვედრი არ არის, რომ ს. ალიოშინის პიესა აყენებს ისეთ საკითხებს, რომლებიც არ შეიძლება არ აღელვებდეს საბჭოთა ადამიანს. და როდესაც თვალს ადევნებ პიესის გმირებს — მსახიობ მაზა მარტინოვას (ე. ბიბტრიცკაია) და ინჟინერ ტროფიმოვის (ე. მატვეევი) ბედს, განუწყვეტლივ გრძნობ დრამატურგის კეთილშობილურ ტენდენციას ოჯახურის რაიმე უაღრესად დაფარულზე, რაც დევს არა ზედაპირზე, არამედ სადღაც უფრო ღრმად, სადაც რთულია შეღწევა, და დაფარულია ადამიანთაგან.

თავიდანვე შევნიშნავთ, რომ დრამატურგი ყოველთვის კი ვერ ახერხებს ამ იდუმალ კუნჭულებში ჩაწვდომას და მის მიერ ნაკისრი როლი ზოგჯერ რამდენადმე ზერელედ გამოიყურება. ზოგჯერ გგონია, რომ მას არაფუ სიტყვები ან გამოსახვის საშუალებანი არა ჰყოფნის, არამედ უბრალოდ ღრმად ვერ სწვდება ცხოვრების რთულ პერიპეტიებს. და მაშინ პიესაში იწყება წოლადობილა, მოქმედების გაჭიანურება, ფინალის გაურკვეველობა, სიტუაციების ერთგვარი ხელოვნურობა, ერთგვარი გამაბეზრებელი ზნეობითი სწავლა-დარიგება და ყოველივე ამის საფუძველზე ტმირების უმოქმედობა და გაუბედობა, რაც მაყურებელს დაუკმაყოფილებლობის გრძნობას უტოვებს.

ზეიმლება შემოგვეკამათონ — ბოლო თქვენ თვითონ მოუგონეთო. ამას გვთავაზობს დრამატურგი, ამას გვთავაზობს რეჟისორიც. და ამ „უბოლოო“ ფინალში იქნებ არის თავისებური ორიგინალობა. მაგრამ ნათქვამი არ ათავისუფლებს დრამატურგს ტროფიმოვის ხაზის გადაუჭრელობისათვის პასუხისმგებლობისაგან. ჩვენ არ ვეთანხმებით მისი, ტროფიმოვის, ქცევის ერთგვარ გაურკვეველობას ფინალში, მისი, ტროფიმოვის, დაუსრულებელ წასვლა-მოსვლას, მის რამდენადმე ზღაფრამატულ შეძახილს: „მიეცით გასაღები“, რითაც ასე ბანალურად მთავრდება მისი ღრმა სულიერი განცდები. და განა ყველაფერი ეს არ ეწინააღმდეგება თვით ტროფიმოვის ხასიათს, რეალურადაც იგი ჩაუფიქრებია რეჟისორ ლ. ვარპახოვსკის და როგორადაც მას თამაშობს მსახიობი ე. მატვეევი? ორივენი, რეჟისორიც და მსახიობიც, ადილმობენ ეწვენებთან ჩვენთვის ტროფიმოვი, როგორც მთლიანი და ძლიერი, მოხმაური და გულფიცხი, მამაცი და მტკიცე ადამიანი. მათს ტროფიმოვს არ შეეძლო ასე გაეწყვიტა ჯავშრი ხალტუროსთან და ამიტომ ტროფიმოვის ფინალური სცენები აშკარად არ ეგუება სპექტაკლის ძირითად კონფლიქტს.

როგორადაც დაუჯერებელია (ისევ და ისევ რეჟისორისა და მსახიობის მიერ ჩანაფიქრ ტროფიმოვის სახეს თუ ავიღებთ), რომ ამ ტროფიმოვს ასე ჯიუტად არ ესმოდეს მაშას ადამიანური და მოქალაქეობრივი პოზიცია, მისი მტკიცე და მწვავე სურვილი ჰქონდეს ცხოვრებაში საკუთარი სახე, საკუთარი ადგილი, თავისი მთავარი როლი. და ნუთუ ექმნი (როგორადაც მას მსახიობი გ. კულიკოვი თამაშობს) შეიძლება ტროფიმოვზე უფრო ჰკვიანი, უფრო დაკვირვებული და გამჭრიახი აღმოჩნდეს? მართლაც დაუჯერებელია! და ხომ არ არის აქ გარკვეული დრამატურგიული ძალდატანება? ძალდატანება ჩანაფიქრ კონფლიქტის გულისათვის, პატარა კომპრომისი, საერთოდ უწყინარი, მაგრამ არსებითად ძალიან საშიში ხელოვნების დიდი სიმართლის თვალსაზრისით?

და სიმართლის შეცნობის გზაზე ამ „დაბრკოლებებს“ თითქოს გრძნობსო, რეჟისორი ლ. ვარპახოვსკი (ვ. კლოტკოვან ერთად იგი სპექტაკლის მხატვარიც არის) აკეთებს ყველაფერს, რაც მასზეა დამოკიდებული, რომ სცენაზე შექმნას სიცოცხლის, ადამიანობის, მკაცრი და მამაცური უბრალოების ატმოსფერო. მის ხელს ვგრძნობთ არა მარტო დადგმის საერთო ჩანაფიქრში (სპექტაკლის მარჯვედ შეკვრა ექსპოზიციისა და ეპილოგის ორიგინალური გააზრებით), არა მარტო სპექტაკლის საერთო — თავშეკავებულ და ყოველგვარი მელოდრამატიზმისაგან თავისუფალ ტონალობაში, არამედ აგრეთვე მიზანსცენების მკაცრ ხაზში, სპექტაკლის მთავარი გმირების — მაქსიმოვას—ე. ბიბტრიცკაიას და ტროფიმოვის — ე. მატვეევის ღაღ და „ორ „მოდუნებულ“ მიხვრა-მოხვრაში, ურთიერთისადმი მათი დამოკიდებულების თავშეკავებულ და ამასთან ერთად თავაზიან, გულითად მანერაში, იმაში, რომ ამ დამოკიდებულებია ვახსნისას არსად არ არის დარღვეული ნებადართულის პროპორცია (ამ პროპორციებიდან ოდნავ გადასვვევას შეეძლო თავს მოეხვია რეჟისორისა და მსახიობებისათვის სხვა საჩოთირო ინტონაციები). რა კარგად არის გადაწყვეტილი, მაგალითად, მაქსიმოვას და ტროფიმოვის ბოლო დიალოგი, როული და გადაწყვეტი სცენა! რა უბრალოდ და სიტყვაძუნწად გადაუწყვეტია რეჟისორს ეს სცენა. მაყურებლისაკენ ზურგშექცეული დგას ტროფიმოვი — მატვეევი, მაყურებლისაკენ შემობრუნებულია მაქსიმოვა — ბიბტრიცკაია. იგი ჩქარა, სულმოუთქმელად ლაპარაკობს, ცდილობს ყველაფერი გამოთქვას, გადასცეს მთელი თავისი ფიქრები და გრძნობები, თითქოს თვალი აეხილოო, თითქოს ეშინია შეჩერდესო, იმიტომ რომ, თუ შეჩერდა, ვეღარ მოასწრებს თავისი ფიქრების გამოთქმას. ანდა მაქსიმოვა-ბიბტრიცკაიას უეცრად ჩაფიქრების მდუმარე სცენები, მისი უბრალო ადამიანური სევდის მომეტება. რეჟისორს მოუნახავს სულ ერთი შტრიხი, ერთი დეტალი — მაქსიმოვა ზის თავის საყვარელ სავარძელში, თავისი საყვარელი პოზით, ფეხმორთხმით, მობუზული, მდუმარე და სევდიანი. მაგრამ როგორ გადმოსცემს ეს შტრიხი მისი სულიერი განწყობილების საერთო ატმოსფეროს, რა მოხდენილად არის იგი ჩაწერილი რეჟისორის თხრობის საერთო ტონალობაში!

დიახ, სადაც შეეძლო ლ. ვარპახოვსკიმ გაფაფროთვა პიესის ტექსტის ჩარჩოები, ჩაბერა მას ცოცხალი სიო, მოხდენილად გამოავლინა ქვეტექსტები, ხაზი გაუსვა სახეთა სიცოცხლის მიმდინარეობის შინაგან ხაზს, იქ მან შეძლო შექმნა ცხოვრების სიმართლით აღსავსე ამადელვებელი სცენები, არიდებოდა სტერეოტიპებს და შეექმნა მთელი რიგი სახეები, რომელთაგან მოდის ადამიანური სითბო და ხასიათის არსის შეცნობის სიღრმე. ეს შეიძლება ითქვას ისეთ შემსრულებელზე, როგორიც არიან ე. მატვეევი, ე. ბიბტრიცკაია, ტ. პანკოვა, რომელმაც შექმნა ბუზღუნა შინაგამოსამახურე ნიუშას ძიმზიდველი სახე, ნ. ბელეევცევა — კეთილი და გულჩვილი პარიკმახერი ვერა ანტონოვნა, გ. მიკშუნი— თვითნება და ახირებული თამარი, მ. სედოკა (კოსტიუმერი ლიდა), რომელმაც გვიჩვენა ცხოვრებაში არცთუ ძალიან ბედნიერი თავისი გმირის ხასიათის მთელი სიმძიმე. სამწუხაროდ, ეს განსაზღვრები ძალიან რიდი შეესაბამება მსახიობებს გ. კულიკოვს (ექიმი) და ვ. ბორცოვს (საშა მაღლევი), რომლებსაც აქვთ სწორი „წანამძღვარი“ სახეთა განსხისათვის, მაგრამ არ მოეპოვებათ ამის დამამთავრებელი საღებავები და საჭირო სიღრმე. რაც დენადმე შაბლონურად, ჩვეული სტანდარტის მიხედვით ასრულებენ თავიანთ როლებს ე. ვეისნიკი (კრიტიკოსი კოზირევი) და ა. ტოროპოვი (თეატრის აღმინისტრატორი), რომლებმაც თავიანთ შესრულებაში ვერ ძალიანე თვით პიესის ნაკლოვანებანი და ბრმად დაადგნენ ტექსტში მოცემული ამ სტანდარტის გზას.

და მაინც, მიუხედავად აღნიშნული ნაკლოვანებებისა, სპექტაკლი გულგრილს არ გვტოვებს, იმიტომ, რომ იგი ჩვენს თანამედროვეზე, საბჭოთა ადამიანზეა. და თუ შემოქმედებითს კოლექტივს რამდენადმე კრიტიკულად მოვეკიდეთ (წინააღმდეგ სტუმართმოყვარეობის ტრადიციებისა), ეს მხოლოდ იმ სურვილით, რომ არ შეგამციროთ თეატრის შესაძლებლობანი და ვისაუბროთ იმ დიდი მომთხოვნელობის მიხედვით, რომელსაც სახელგანთქმული რუსული თეატრის ხელოვნება გვაკავებს.

ეთერ გუგუშვილი.

* * *

სურათზე: რუსეთის სფარ დამსახურებული არტისტი ე. ბიბტრიცკაია მარია მარტინოვას როლში („მთავარი როლი“).

ფოტო ვლ. გინზბურგისა.

ოქროს ოვიდეული

საქართველოს მოჭიდავეთა შედეგები ჭეშმარიტად საამაყო და სახიხარულოა. ამას წინათ ჩვენმა თავისუფალი სტილით მოჭიდავეებმა წარმატებით გაიარეს ბრძოლის რთული გზა საკავშირო ჩემპიონატზე და სამშობლოში ოთხი ოქროს მედალი ჩამოიტანეს.

ჯერი კლასიკურ მოჭიდავეებზე მიდგა. პირველი მახარობელი რ. რურუა იყო. სსრ კავშირის ხალხთა სპარტაკიადის ჩემპიონმა ეს ტიტული წელსაც დაიტოვა, ოქროს მედლის მფლობელი გახდა.

წარმატებათა ნაკადი ამით როდი ამოიწურა. ლენინგრადიდან, სადაც პირველობას ერთმანეთს ეცილებოდნენ მჩატე, მსუბუქი, საშუალო და მძიმე წონის მოჭიდავეები, ახალი სახიხარული ცნობა მოვიდა. ჩვენს ოქროს ხუთეულს კიდევ ორი ჩემპიონი შეემატა. ესენი არიან ო. ეგაძე და დ. გვანცელაძე.

შვიდი პირველი ადგილი ორ ჩემპიონატში — საქართველოს მოჭიდავეთა ნამდვილი ზეიმია.

მჩატე წონაში ო. ეგაძეს შეუპოვარი ბრძოლა ჰქონდა კიეველ და ერევნელ მოჭიდავეებთან — ვ. ტროსტიანსკასთან და ა. გუკასიანთან. მდიდარმა გამოცდილებამ, მაღალმა ტექნიკამ და ჩინებულმა ფიზიკურმა მომზადებამ ო. ეგაძეს დამსახურებული გამარჯვება მოუპოვა. ვერაცხლისა და ბრინჯაოს მედლები მოიპოვეს ვ. ტროსტიანსკამ და ა. გუკასიანმა.

დ. გვანცელაძე (მსუბუქი წონა) ცნობილია ტემპერამენტიანი, ეფექტური, ტექნიკური ბრძოლით. მოჭიდავის ეს შესანიშნავი თვისებები დ. გვანცელაძეს ამ ჩემპიონატშიც არ დაუკარგავს. მან ძლიერად ჩაატარა ფინალური შეხვედრები და ოქროს მედალი დაიპაკუთრა. ვერაცხლის მედლის მფლობელი გახდა შ. მარკოვი (ციროვი), ბრინჯაოსი — ო. კორეატი (კიევის ოლქი).

საშუალო წონაში ულტიერესი იყო მოსკოველი ა. პირობი, მძიმე წონაში — ნ. შმაკოვი (მოსკოვის ოლქი).

სურათებზე: ო. ეგაძე (მარცხნივ) და დ. გვანცელაძე.

მეორე წრის სიურპრიზი

გუშინ დაიწყო „ა“ კლასის მეორე ჯგუფის ფეხბურთელთა კოლექტივების საკავშირო ჩემპიონატის მეორე წრე.

ტურის სენსაციას წარმოადგენდა მეორე ქვეჯგუფის ლიდერის ოდესის „ს.ა-ს დამარცხება აუტსაიდერთან — ფრუნზეს „ალგასთან“ 0:3. თბილისის „ლოკომოტივმა“ მოუგო გომელის „სპარტაკს“ 2:0, ლენინგრადის „დინამომ“ — დუშანბეს „ენერგეტიკს“ 2:0, მოსკოვის „ლოკომოტივმა“ — ერევნის „არარატს“ 1:0.

რეკორდები

მოსკოვში დამთავრდა ევროპის საიუბილეო ჩემპიონატი ძალოსნობაში. უწვეულო წარმატება — ასე შეგვიძლია ვუწოდოთ ამ პაექრობაში საბჭოთა შტანგისტების ნადავლს. შვიდი წონითი კატეგორიიდან ექვსი ოქროსა და ერთი ვერცხლის მედალი — ნამდვილი ტრიუმფია.

მაგრამ საბჭოთა სპორტსმენების წარმატება მარტო ოქროს მედლებით არ განსაზღვრულა. ჩვენმა ძალოსნებმა მსოფლიოს ორი ახალი რეკორდი დაამყარეს. ამ მხრივ პირველ რიგში აღსანიშნავია მსოფლიოში ყველაზე ღონიერი კაცის ი. ვლასოვის წარმატება, რომელმაც აჭიმა 190 კილოგრამი, აიტაცა 165 კილოგრამი, აკრა 207,5 კილოგრამი და სამჭიდში 562,5 კილოგრამით მსოფლიოს ახალი რეკორდი დაამყარა. წინანდელი რეკორდი ეკუთვნოდა უკრაინელ ძალოსან ლ. ჟაბოტინსკის და უდრიდა 560 კილოგრამს. ი. ვლასოვი ევროპის ჩემპიონია.

ქვემძიმე წონაში ევროპის ჩემპიონობა მოიპოვა ვ. გოლოვანოვმა (480 კილოგრამი).

სპორტული ქრონიკა

△ **საბჭოთა** წყალბურთელთა ნაკრები გუნდი ბელგრადს ეწვია და აქ საერთაშორისო მატჩი ჰქონდა იუგოსლავიის გუნდთან. გაიმარჯვეს მასპინძლებმა ანგარიშით 3:2.

△ საქართველოს ფრენბურთელ ქალთა გუდმა, რომელიც ტურნეს მართავს ირანში, მორიგი გამარჯვება მოიპოვა. ამჯერად მან „მუკამედ რეზა შახის“ სტადიონზე დაამარცხა ირანის ნაკრები ანგარიშით 3:0.

ახალი ამბები • ცნობები • ფაქტები • ქრონიკა

ენს ბრანერი აღტაცებულია

ჩვენი ინტერვიუ

გუშინ „კომუნისტის“ კორესპონდენტი ესაუბრა ქართველ ეურნალისტთა სტუმარს — ახალგაზრდა დანიელ ეურნალისტს ენს ბრანერს, რომელმაც რამდენიმე დღე დაპყო ჩვენს რესპუბლიკაში.

ენს ბრანერმა თქვა:

— **ჩემი** ჩამოსვლის ერთადერთი მიზანი იყო ახლოს გავცნობოდი თქვენს ადამიანებს. სამი დღე ძალიან ცოტა დროა ამისათვის, თუმცა გულახდილად შემიძლია გითხრათ, რომ ამ ცოტა დროშიც ბევრ კარგ ადამიანს გავეცანი.

თბილისზე აღარაფერს ვიტყვი. ახლა კვირას კახეთში ვიყავი. ეს არა მარტო ლამაზი, არამედ შეტად მდიდარი მხარე ყოფილა. ვნახე სიღნაღი, რომელსაც „კახეთის სათვალთვალო კოშკ“ შეარქვეს, დავათვალიერე თელავი, წინანდალი, ვეწვიე სოფელ სანირიეს კოლმეურნეობასაც. ჩემზე ძალიან იმოქმედა ერთმა ამბავმა. იქაურებს თავიანთ კლუბში კედელზე აქვთ გაკრული იმ ორმოცდათექვსმეტი ვეკაცის სურათი, მეორე მსოფლიო ომში რომ დაიღუპნენ. აქ, როგორც შევამჩნიე, დიდ პატივსა სცემენ წარსულს, სათუთად ინახავენ და უფრთხილდებიან გარდასული დროის ყოველ ფურცელს, ეს კეთილი ხსოვნაა, ურომლისოდაც ძნელია აწმყოს შენებაც და მომავალ ცხოვრებაზე ფიქრიც. ნამდვილ კულტურის კერაა როგორც თელავის მუზეუმი, ისე წინანდლისა, სადაც შესანიშნავი ადამიანები მუშაობენ.

არ შემიძლია არ აღვნიშნო, რომ გამაოცა უბრალო, მშრომელი ხალხის კულტურულმა დონემ. ჩვენში შეხვდებით ადამიანებს, რომლებსაც სურვილი არა აქვთ, თუ შეიძლება ასე ითქვას, თავიანთ სოფელს იქით გაიხედონ. აქ, პირიქით, ყველგან თითქმის ერთნაირად მაღალი დონეა. სკოლებს გარდა, თქვენს ბევრ სოფელში მუსიკალური სასწავლებლებიც აქვთ, რაც ჩემს აზრს კიდევ უფრო ნათლად ადასტურებს.

მოგვეხსენებათ, რომ ახლა საბჭოთა პრემიერ ნიკიტა ხრუშჩოვი სკანდინავიის ქვეყნებში მოგზაურობს, რასაც უაღრესად კეთილნაყოფიერი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი შემდგომი ურთიერთობისათვის. ძალიან კარგია, როცა მეზობლები მეგობრებიც არიან. მეგობრობა ხშირად მისვლა-მოსვლას, სიახლოვეს და ურთიერთგაცნობას მოაქვს. ბედნიერად ვთვლი ჩემს თავს, რომ, როგორც მოგზაური მცირედ, მაგრამ მაინც ვავეცანი თქვენს ქვეყანას, თქვენს გაბრჯენ ხალხს, თქვენ ბელებიც ადამიანებს, ოჯახებს, ბავშვებს, ბებიებს, ბაბუებს, ბიძაშვილებს, ბიბლიოთეკებს, ბიბლიოგრაფებს, ბიბლიოფილებს, ბიბლიოტეკარებს, ბიბლიოგრაფიებს, ბიბლიოფილიებს, ბიბლიოტეკ